Bộ Văn hóa - Thể thao
và Du lịch
24-03-2023 09:33:36
+07:00

BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

BẢN TỔNG HỢP, GIẢI TRÌNH, TIẾP THU Ý KIẾN CỦA CƠ QUAN, TỔ CHỨC, ĐƠN VỊ VỀ DỰ THẢO NGHỊ ĐỊNH QUY ĐỊNH VỀ XÂY DỰNG VÀ THỰC HIỆN HƯƠNG ƯỚC, QUY ƯỚC CỦA CỘNG ĐỒNG DÂN CƯ

I. QUÁ TRÌNH LẤY Ý KIẾN GÓP Ý

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2015, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2020 và nhiệm vụ được giao tại Quyết định số 1529/QĐ-TTg ngày 12/12/2022 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Danh mục và phân công cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy định chi tiết thi hành các luật, nghị quyết được Quốc hội khóa XV thông qua tại kỳ họp thứ 4, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã chủ trì, phối hợp với Văn phòng Chính phủ, Bộ Tư pháp, Bộ Nội vụ và các bộ, ngành, cơ quan có liên quan xây dựng Nghị định quy định về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư theo trình tự, thủ tục rút gọn.

Ngày 01/3/2023, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã gửi các văn bản xin ý kiến các đối tượng chịu sự tác động trực tiếp của văn bản và các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan về dự thảo Nghị định quy định về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư (trong đó đề nghị tập trung cho ý kiến đối với điểm mới, điểm khác của dự thảo Nghị định so với Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước), cụ thể:

- Công văn số 684/BVHTTDL-PC gửi các Bộ, cơ quan ngang Bộ và một số tổ chức có liên quan (**35 cơ quan, tổ chức**);
- Công văn số 680/BVHTTDL-PC gửi các Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Văn hóa và Thể thao các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương để triển khai lấy ý kiến góp ý của cấp cơ sở trực tiếp xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước (**63 cơ quan**);

Ngày 02/3/2023, Vụ Pháp chế, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (đơn vị được phân công chủ trì soạn thảo) có Công văn số 141/PC gửi các Tổng cục, Cục, Vụ, Thanh tra Bộ và Văn phòng Bộ (**19 đơn vị**) đề nghị cho ý kiến góp ý đối với dự thảo Nghị định trên.

II. KẾT QUẢ LẤY Ý KIẾN GÓP Ý

Tính đến ngày 20/3/2023 (hạn trả lời các văn bản xin ý kiến), Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch nhận được tổng số ý kiến phản hồi **61 /117** cơ quan, tổ chức, đơn vị xin ý kiến. Trong đó, có **8/35 ý kiến của bộ, cơ quan ngang bộ, tổ chức có liên quan, 41/63 Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Sở Văn hóa và Thể thao, 12/19 đơn vị thuộc Bộ.** Cụ thể:

- 38 ý kiến nhất trí hoàn toàn với dự thảo Nghị định:

+ Bộ, cơ quan ngang Bộ, tổ chức có liên quan: Thông tấn xã Việt Nam, Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam(02);

+ Các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương: Hậu Giang, Thanh Hóa, Vĩnh Phúc, Bắc Kạn, Cà Mau, Đà Nẵng, Gia Lai, Hà Giang, Lào Cai, Thừa Thiên Huế, Cần Thơ, Đắk Nông, Hòa Bình, Lâm Đồng, Long An, Tây Ninh, Thái Nguyên, Bắc Giang, Bắc Kạn, Bình Dương, Bình Phước, Đồng Nai, Lai Châu, Phú Yên, Sơn La, Thái Bình, Phú Thọ, Cao Bằng, Kon Tum, Bình Thuận, Quảng Trị, Trà Vinh (32);

+ Các đơn vị thuộc Bộ: Cục Bản quyền tác giả; Vụ Tổ chức cán bộ; Vụ Văn hóa dân tộc; Vụ Kế hoạch, Tài Chính (04).

- 23 ý kiến góp ý dự thảo Nghị định.

III. NỘI DUNG TIẾP THU, GIẢI TRÌNH Ý KIẾN GÓP Ý

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
Một số vấn đề chung	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** - Về sự cần thiết phải xây dựng hương ước, quy ước Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở chưa có quy định chung cũng như quy định cụ thể nào về hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư ngoài quy định tại khoản 4 Điều 23 giao Chính phủ quy định chi tiết về việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. Do đó, theo chúng tôi, trong Nghị định này cần thể hiện rõ việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước có phải là nghĩa vụ bắt buộc đối với tất cả cộng đồng dân cư theo khái niệm được giải thích tại khoản 3 Điều 2 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở hay không? Các cộng đồng dân cư có quyền lựa chọn không xây	- Đề nghị được bảo lưu việc không quy định bắt buộc cộng đồng dân cư phải xây dựng hương ước, quy ước, vì khoản 3 Điều 2 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở chỉ giải thích thuật ngữ "cộng đồng dân cư", không quy định cộng đồng dân cư nào cũng phải có hương ước, quy ước. Mặt khác, nguyên tắc của hương ước, quy ước là xuất phát từ nhu cầu tự quản của cộng đồng dân cư, do vậy không bắt buộc tất cả cộng đồng dân cư đều có

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	dựng, thực hiện hương ước, quy ước, thực hiện theo các quy định của pháp luật hiện hành của Nhà nước hay không? - Trong dự thảo Nghị định còn có một số lỗi kỹ thuật (như đánh số thứ tự các điểm chưa đúng) đề nghị rà soát chỉnh sửa.	nhu cầu tự quản. Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Một số lỗi chính tả về kỹ thuật trình bày đối với dự thảo Nghị định như: a) Rà soát, thống nhất viết thường từ "khoản" trong dự thảo Nghị định nhằm đảm bảo phù hợp với quy định tại Nghị định số 154/2020/NĐ-CP (tại khoản 3 và khoản 4 Điều 8, khoản 2 Điều 12, khoản 3 và khoản 6 Điều 19). b) Tại khoản 4 Điều 15 đề nghị bổ sung từ "phạm" sau từ "vi" cho đầy đủ, chính xác về nghĩa; đề nghị bỏ từ "số" sau từ "Quyết định" tại khoản 2 Điều 21 vì bị trùng từ. c) Tại điểm c khoản 2 Điều 7 từ "Điều" sai dấu chính tả; tại khoản 1 Điều 22 thiếu dấu cách chỗ ngày 01 tháng 07 năm 2023.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Cục Di sản văn hóa Sau khi nghiên cứu, về cơ bản, Cục Di sản văn hóa thống nhất với nội dung dự thảo Tờ trình và dự thảo Nghị định. Tuy nhiên, qua nghiên cứu, Cục Di sản văn hóa nhận thấy, đối với nội nội dung hương ước, quy ước; mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước, khoản 3 Điều 15 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở quy định: *"Nội dung hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư"* là một trong các nội dung do nhân dân bàn và quyết định. Điều 2. Giải thích từ ngữ trong dự thảo Nghị định cũng quy định: *"1. Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố tự nguyện thỏa thuận và thiết lập nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư, góp phần hỗ trợ tích cực cho*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	việc quản lý nhà nước bằng pháp luật và được Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận". Do đó, Cục Di sản văn hóa có ý kiến để đơn vị tham khảo, nghiên cứu, hoàn thiện dự thảo Nghị định đảm bảo phù hợp	
	Cục Mỹ thuật, Nhiếp ảnh và Triển lãm - Đối với dự thảo Tờ trình Chính phủ, mục I, điểm 1, đề nghị sửa "Ngày 10 tháng 11 năm 2023" thành "năm 2022". - Đối với dự thảo Nghị định, đề nghị rà soát lại, Điều 10, khoản 4, thiếu "điểm b".	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Vụ Gia đình 1. Về cơ bản, Vụ Gia đình nhất trí với dự thảo Tờ trình và dự thảo Nghị định. 2. Hiện nay, có những trường hợp khu dân cư chỉ có hơn trăm hộ gia đình thường trú, sinh sống nhưng lại có hàng trăm nhà trọ (khu công nghiệ), số người ở trọ cao gấp nhiều lần dân bản xứ. Hoặc đối với các khu đô thị, có những tòa nhà chung cư có tới hàng nghìn căn hộ nhưng chủ yếu là các hộ gia đình tạm trú, vậy việc thực hiện hương ước, quy ước sẽ như thế nào? Vậy nên, đề nghị cơ quan soạn thảo nghiên cứu, bổ sung quy định để những trường hợp thuộc diện tạm trú (thuê trọ) tuân thủ việc thực hiện hương ước, quy ước.	Trong dự thảo có quy định đối tượng công dân cư trú tại cộng đồng dân cư, theo quy định tại khoản 1 Điều 11 Luật Cư trú nơi cư trú của công dân bao gồm nơi thường trú, nơi tạm trú, do vậy đối tượng quy định tại dự thảo đã bao gồm các trường hợp như góp ý của Vụ Gia đình.
	Vụ Thư viện 1. Đối với dự thảo Tờ trình, đề xuất bổ sung, chỉnh sửa một số nội dung: a) Phần 3, mục I (trang 1) bổ sung thành: *"Công tác xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước sau gần 05 năm thực hiện Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước quy ước (sau đây gọi là Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg)"* b) Điều 2, mục V (trang 4) chỉnh sửa thành: *"2. Về phạm vi nội dung: hình thức: tách thành 2 Điều; trong đó nội dung được quy định thành 4 nhóm khoản và 1 khoản quy*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	định về nguyên tắc để địa phương, cơ sở lựa chọn phù hợp với điều kiện thực tiễn..." c) Điều 7, mục V (trang 5) chỉnh sửa thành: *"7. Về sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện: thiết kế thành 2 Điều (Điều 11, 12) tại chương II thay vì 1 chương 3 Điều của IV 3 Điều tại Chương IV của Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg..."* 2. Đề nghị rà soát, đảm bảo thực hiện theo hướng dẫn tại Công văn số 1071/VPCP-TH ngày 22/02/2023 của Văn phòng Chính phủ về việc gửi hồ sơ giải quyết công việc; chỉnh sửa các lỗi chính tả, lỗi kỹ thuật trình bày (căn lề, rớt chữ…) còn có trong dự thảo.	
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk Hiện nay, trong hệ thống các văn bản pháp luật không có khái niệm cụ thể như thế nào là *"hương ước"* như thế nào là *"quy ước"*. Theo Bách khoa toàn thư mở *"Hương ước là những quy ước, điều lệ của một cộng đồng chung sống trong một khu vực. Là bản pháp lý đầu tiên của các làng xã nhằm góp phần điều hòa các mối quan hệ xã hội trong cộng đồng. Tuy vậy "hương ước" chỉ là danh từ chung để chỉ các quy ước của làng xã, thực tế hương ước còn được gọi bằng những tên khác như: Hương biên, hương khoán, hương lệ khoán ước, khoán lệ, cựu khoán tục lệ, điều ước, điều lệ. Các nhà nghiên cứu về văn hóa thôn, làng Việt Nam đã đúc kết: Hương ước của làng có thể xem như là một hệ thống luật tục, tồn tại song song nhưng không đối lập với pháp luật của quốc gia. Đây là thuật ngữ gốc Hán, khi du nhập vào Việt Nam nó vẫn được giữ nguyên nghĩa"*. Hiện nay, nhiều bản hương ước, quy ước được Ủy ban nhân dân cấp xã phê duyệt, tuy nhiên cách đặt tên văn bản lại chưa nhất quán giữa các đơn vị tự quản. Có thôn, buôn, tổ dân phố đặt tên là "Hương ước…", có thôn, buôn, tổ dân phố đặt tên	Đề nghị được bảo lưu, vì hương ước hoặc quy ước là do cộng đồng dân cư thống nhất quyết định, bảo đảm nguyên tắc tôn trọng cộng đồng. Dự thảo đã bổ sung Điều 2 về giải thích thuật ngữ.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	‘Quy ước…” hoặc có nơi đặt tên gọi là “Hương ước, Quy ước…”. Tại khoản 3 Điều 6, Dự thảo quy định *“Việc lựa chọn tên gọi “Hương ước” hoặc “Quy ước” do cộng đồng dân cư thống nhất, quyết định”*, tuy nhiên, Nghị định cần có quy định giải thích rõ hơn về nội hàm của “hương ước”, “quy ước”; định hướng trường hợp sử dụng tên gọi “hương ước”, “quy ước” để có cơ sở và thuận tiện, thống nhất trong việc đặt tên của văn bản.	
	Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam đánh giá cao Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thời gian qua đã tích cực, khẩn trương triển khai xây dựng dự thảo Nghị định ngay sau khi Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở được Quốc hội thông qua ngày 10/11/2022 và Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 1529/QĐ-TTg ngày 12/12/2022 về Danh mục và phân công cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản quy định chi tiết thi hành các luật, nghị quyết được Quốc hội khóa XV thông qua tại kỳ họp thứ 4. Bên cạnh đó, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam nhất trí với sự cần thiết ban hành Nghị định về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư nhằm quy định chi tiết Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư. - *Về dự thảo Tờ trình*: Tại mục 3 phần I sự cần thiết ban hành Nghị định có đánh giá về một số tồn tại, hạn chế cần khắc phục (về nhận thức và công tác chỉ đạo, hướng dẫn; về chất lượng hương ước, quy ước và thực hiện quy trình xây dựng hương ước, quy ước; về hiệu quả việc thực hiện hương ước, quy ước) sau gần 05 năm thực hiện Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước, tuy nhiên, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam cho rằng để rút ra được các nhận định,	Xin tiếp thu, đã bổ sung, chỉnh sửa tại dự thảo Tờ trình, thống nhất với dự thảo Báo cáo tình hình thực hiện Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã yêu cầu các Sở VHTTDL, Sở VHTT trên toàn quốc báo cáo kết quả thực hiện giai đoạn 2018-2023, trên cơ sở đó đã dự thảo Báo cáo gửi lấy ý kiến các ban, bộ, ngành liên quan, trong đó có Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Trong báo cáo đã chỉ rõ những hạn chế, nguyên nhân và đã được cập

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	đánh giá cần thông qua hoạt động sơ kết, tổng kết. Trong khi Ban soạn thảo chưa tổ chức sơ kết, tổng kết việc thực hiện Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg thì việc đưa ra các đánh giá đó chưa dựa trên cơ sở thực tế triển khai. Hơn nữa, trong việc nhận định, đánh giá thì cần đưa ra đầy đủ kết quả đạt được, tồn tại, hạn chế cũng như nguyên nhân của tồn tại, hạn chế thay vì chỉ nhắc lại một số tồn tại, hạn chế đã được chỉ ra tại Báo cáo số 108/BC-BTP ngày 23/5/2016 của Bộ Tư pháp về tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của làng, bản, thôn, ấp, cụm dân cư giai đoạn 1998 - 2015 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp giai đoạn 2016 - 2020 là chưa đầy đủ, toàn diện. Vì vậy, Ban Thường trực Ủy ban Trung ương MTTQ Việt Nam đề nghị Ban soạn thảo cân nhắc việc đưa các nhận định, đánh giá trên vào dự thảo Tờ Trình. - *Về dự thảo Nghị định*: Về cơ bản, dự thảo Nghị định đã quy định chi tiết Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, kế thừa các quy định còn giá trị tại Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg, đáp ứng được mục đích, quan điểm chỉ đạo xây dựng dự thảo Nghị định.	nhật vào dự thảo Tờ trình và là cơ sở để xây dựng nội dung dự thảo Nghị định.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tiền Giang Tại Điểm b, khoản 1 Điều 7; Khoản 3 Điều 10; điểm a, khoản 4, Điều 10; Khoản 1 Điều 11… dự thảo Nghị định dẫn chiếu các quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở đề nghị quy định cụ thể, nguyên văn theo Luật.	Đề nghị bảo lưu, vì nguyên tắc dẫn chiếu của văn bản quy định chi tiết không quy định lặp lại nội dung văn bản được quy định chi tiết
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên 1. Nhất trí với nội dung tổng thể của dự thảo: 1.1. Nội dung dự thảo Nghị định do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch soạn thảo chặt chẽ, khúc chiết, thiết thực, phù hợp điều kiện thực tế, cuộc sống người dân và hướng tới xã hội số; thực hiện công khai thông tin, mở rộng dân chủ, tạo điều kiện cho cộng đồng đề xuất, tham gia, quyết định; 1.2. Giao UBND cấp xã thẩm quyền công nhận hương ước, quy ước là hợp lý vì chính quyền cấp xã cùng sinh sống trong địa	Ý kiến thống nhất với nội dung dự thảo

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	bàn, sát dân, hiểu được phong tục, tập quán, lối sống của Nhân dân; 1.3. Dự thảo đã xác định rõ trách nhiệm chủ trì, phối hợp trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; đảm bảo trách nhiệm thực thi gắn với các cơ quan, đơn vị, hộ gia đình và cá nhân trong công tác kiểm tra, giám sát, theo dõi và tổ chức thực hiện hương ước, quy ước tại cơ sở.	
NGHỊ ĐỊNH **Về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư** _____ *Căn cứ Luật Tổ chức Chính phủ ngày 19 tháng 6 năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương ngày 22 tháng 11 năm 2019;* *Căn cứ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 22 tháng 6 năm 2015 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật ngày 18 tháng 6 năm 2020;* *Căn cứ Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở ngày 10 tháng 11 năm 2022;* *Theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch;* *Chính phủ ban hành Nghị định về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư.*	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** - Về tên gọi của Nghị định Hương ước của làng, thôn Việt Nam xuất hiện từ thế kỷ XV, được củng cố và phát triển từ thế kỷ XVII, XVIII cho đến đầu thế kỷ XX, là công cụ góp phần quản lý làng, thôn. Hương ước là một danh từ cổ đã tồn tại hơn 500 năm. Cần lưu ý là hương ước chỉ tồn tại ở các làng, thôn thuần Việt. Đối với vùng Tây Nguyên, người dân tộc Ê đê, M/Nông, Banah, Jrai, Sê đăng, dân tộc Giẻ, dân tộc Triêng không có khái niệm làng, thôn, họ chỉ có buôn, bon, hoặc người Khmer chỉ có phum, sóc. Đề nghị nên gọi là **Quy ước của cộng đồng**, ví dụ Quy ước của cộng đồng buôn Adko Thông, Quy ước của cộng đồng buôn Kon R'vàng; Quy ước của cộng đồng Bon R'cập… để phù hợp với tất cả vùng đồng bào kinh và đồng bào dân tộc.	Đề nghị được bảo lưu tên gọi, do nhiệm vụ đã được giao tại khoản 4 Điều 23 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình **Về bố cục:** Dự thảo có 5 chương. Hiện tại trong các ***điều 16, 17, 18*** trong *Chương III. Thực hiện hương ước, quy ước* đều có phần xây dựng hương ước, quy ước thuộc *Chương II. Xây dựng, công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước*. Đồng thời việc xây dựng, công nhận,	Đề nghị bảo lưu, vì 2 chương quy định nội dung tách bạch về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước thống nhất với tên của dự thảo Nghị định.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện hương ước là một quá trình không thể chỉ thực hiện một trong các việc này nên dùng từ **"hoặc"** ở tên của chương là chưa hợp lý. Do đó đề nghị nghiên cứu tính toán lại cấu trúc để đảm bảo tính logic, dễ theo dõi, áp dụng theo cấu trúc, cụ thể: ghép ***chương II và chương III*** thành một chương đổi tên thành ***"Xây dựng, công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế; bãi bỏ, tạm ngừng; thực hiện hương ước, quy ước"***.	
Chương I **QUY ĐỊNH CHUNG** **Điều 1. Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng** 1. Phạm vi điều chỉnh Nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; phạm vi nội dung, hình thức hương ước, quy ước; trình tự, thủ tục soạn thảo, thông qua, công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước; trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. 2. Đối tượng áp dụng Nghị định này áp dụng đối với cộng đồng dân cư (thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu) và cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan đến xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước.	**Hội Luật gia Việt Nam:** 1. Tại khoản 2 Điều 1 Dự thảo xác định cộng đồng dân cư gồm: thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu. Tuy nhiên trong rất nhiều quy định của dự thảo Nghị định lại sử dụng thuật ngữ *"cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố",* như vậy có thể dẫn đến có cách hiểu khác là những quy định này chỉ áp dụng cho *"cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố",* không áp dụng cho *"cộng đồng dân cư thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu"*. (Ví dụ: khoản 1 Điều 2, khoản 7 Điều 4, khoản 1 Điều 6, Điều 7, Điều 8, Điều 9, Điều 11, Điều 12, Điều 13, Điều 15, Điều 17.v.v…). Do vậy Hội Luật gia Việt Nam đề nghị rà soát lại các quy định để đảm bảo sử dụng thống nhất thuật ngữ *"cộng đồng dân cư",* bên cạnh đó, để dễ thiết kế các điều khoản khác, có thể bổ sung khoản 3 Điều 2 giải thích thuật ngữ *"người đứng đầu cộng đồng dân cư"* (để thay cho *"trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố").* 2. Phạm vi điều chỉnh (khoản 1 Điều 1), đề nghị bổ sung *"Nghị định này quy định"* vào trước từ *"nguyên tắc"*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Liên đoàn Luật sư Việt Nam Đề nghị sửa đổi, bổ sung khoản 1 Điều 1 của dự thảo Nghị định để thể hiện rõ hơn về phạm vi điều chỉnh của Nghị định là các	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	vấn đề liên quan đến việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư theo đúng như tiêu đề của Nghị định. Cụ thể, cần sửa đổi, bổ sung như sau: *"Nghị định này quy định về nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; phạm vi nội dung, hình thức hương ước, quy ước; trình tự, thủ tục soạn thảo, thông qua, công nhận, sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước; trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư".*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Hội cựu chiến binh Việt Nam Đề nghị nên tách Điều này thành 02 điều riêng: Điều 1 quy định phạm vi điều chỉnh và bắt đầu bằng cụm từ *"Nghị định này quy định nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, uy ước ...."* để thống nhất với các quy định của Nghị định hiện hành. Điều 2 đối tượng áp dụng nên tách làm 02 khoản: 1. Cộng đồng dân cư (thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu). 2. Cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan đến xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước.	Đề nghị được bảo lưu các nội dung quy định tại Điều 1, tiếp thu một phần tách đối tượng áp dụng thành 2 khoản để rõ hơn.
	Vụ Thư viện Khoản 1 Điều 1 (trang 1) bổ sung thành: "*<u>Nghị định này quy định</u> nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; phạm vi nội dung, hình thức hương ước, quy ước;..."* **Cục Văn hóa cơ sở** - Khoản 2 Điều 1: Lấy lại toàn bộ nội dung khoản 2, Điều 1 Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg, cụ thể như sau: *"Nghị định này áp dụng đối với cộng đồng dân cư thôn, làng, ấp, bản, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố và tương đương (sau đây gọi*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo. Đề nghị được bảo lưu để quy định đúng đối tượng là cộng đồng dân cư

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	chung là thôn, tổ dân phố) và cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan đến xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước.	theo quy định Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tiền Giang Tại Khoản 2 Điều 1 bổ sung sau cụm từ "thôn, làng, bản, **ấp,** buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố**, khu phố**, khối phố, khóm, tiểu khu" cụm từ **"sau đây gọi tắt là thôn, tổ dân phố"** cho phù hợp với các nội dung quy định sau tại khoản 7 Điều 4 "Chỉ có phạm vi thực hiện trong thôn, tổ dân phố"; Khoản 1 Điều 6 "Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố"; Khoản 2 Điều 6 "Đối với thôn, tổ dân phố"; điểm a, b, khoản 1 Điều 7 "Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố"; "Công dân cư trú tại thôn, tổ dân phố"…	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Tại khoản 2, điều 1 dự thảo Nghị định đề nghị giải nghĩa đúng khái niệm cộng đồng dân cư tại khoản 3, điều 2 Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở ngày 10 tháng 11 năm 2022: "Cộng đồng dân cư là nhóm công dân Việt Nam sinh sống trên cùng địa bàn thôn, làng, ấp, bản, buôn, bon, phum, sóc (sau đây gọi chung là thôn), tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu (sau đây gọi chung là tổ dân phố". Và sử dụng thống nhất cụm từ "cộng đồng dân cư", "thôn, tổ dân phố" cho toàn bộ dự thảo Nghị định.	Xin tiếp thu một phần về thuật ngữ, điều chỉnh thống nhất cụm từ "cộng đồng dân cư".
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại khoản 2, Điều 1, đề nghị sửa thành: "Nghị định này áp dụng đối với thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khối phố, khóm, tiểu khu (viết tắt là khu dân cư)".	Đề nghị bảo lưu, vì sử dụng thống nhất cụm từ "cộng đồng dân cư" theo quy định tại Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Nam Định Tại Điều 1- Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng, khoản 2 -	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	Đối tượng áp dụng: đề nghị bổ sung thêm cụm từ "và tương đương" sau từ "tiểu khu" đảm bảo phù hợp với tất cả đối tượng áp dụng Nghị định tại các địa phương.	
Điều 2. Giải thích từ ngữ Trong Nghị định này, các từ ngữ dưới đây được hiểu như sau: 1. Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố tự nguyện thỏa thuận và thiết lập nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư, góp phần hỗ trợ tích cực cho việc quản lý nhà nước bằng pháp luật và được Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận. 2. Hương ước, quy ước vi phạm là văn bản có nội dung trái pháp luật, trái đạo đức xã hội hoặc trái phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc được áp dụng tại địa phương đã được cấp có thẩm quyền công nhận hoặc vi phạm quy định về thông qua, công nhận hương ước, quy ước quy định tại Nghị định này và quy định khác của pháp luật có liên quan.	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** - Khoản 2 Điều 1 dự thảo Nghị định quy định một trong những nhóm đối tượng áp dụng Nghị định này *"Cộng đồng dân cư (thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu)…"*, tuy nhiên, giải thích cụm từ "hương ước, quy ước" tại khoản 1 Điều 2 lại chỉ đề cập đến *"cộng đồng dân cư"* thôn, tổ dân phố là không thống nhất với quy định tại khoản 2 Điều 1, mặc dù đây là cách gọi ngắn gọn của cộng đồng dân cư *(thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu)* theo quy định tại khoản 3 Điều 2 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. Vì vậy, để bảo đảm thống nhất trong việc sử dụng từ ngữ, dễ hiểu cho người áp dụng, đề nghị sử dụng thống nhất cách gọi ngắn gọn *"cộng đồng dân cư"* đã được đưa ra tại khoản 3 Điều 2 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở ngay từ quy định về đối tượng áp dụng tại khoản 2 Điều 1 dự thảo Nghị định. - Đề nghị bỏ cụm từ *"và quy định khác của pháp luật có liên quan"* trong nội dung giải thích về *"Hương ước, quy ước vi phạm"* tại khoản 2 Điều 2 dự thảo Nghị định, vì quy định về trình tự, thủ tục soạn thảo, thông qua, công nhận… hương ước, quy ước chỉ có thể được quy định trong Nghị định này như quy định tại khoản 1 Điều 1 dự thảo về phạm vi điều chỉnh của Nghị định, cùng một loại thủ tục, trình tự thì không thể và không nên quy định trong nhiều văn bản khác nhau.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo. Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Bộ Nội vụ Khoản 1 Điều 2: Đề nghị nội dung giải thích từ ngữ "hương ước, quy ước" theo hướng bám sát quy định tại Điều 15 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở về nội dung Nhân dân bàn và quyết định.	Trên cơ sở ý kiến của các chuyên gia về văn hóa dân gian tại Tọa đàm góp

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	Theo đó, hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư bàn và quyết định theo quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và Nghị định này nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư, không trái với quy định của pháp luật, phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đạo đức xã hội và được Uỷ ban nhân dân cấp xã công nhận Khoản 2 Điều 2: Dự thảo Nghị định quy định "Hương ước, quy ước vi phạm là văn bản có nội dung trái pháp luật, trái đạo đức xã hội hoặc trái phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc được áp dụng tại địa phương đã được cấp có thẩm quyền công nhận". Đề nghị quý Bộ làm rõ thẩm quyền công nhận phong tục, tập quán tốt đẹp của dân tộc, trường hợp pháp luật chưa có quy định thì cần quy định cụ thể tại Nghị định này, làm cơ sở cho các địa phương thuận lợi trong tổ chức thực hiện	ý dự thảo Ban Soạn thảo đã tiếp thu, chỉnh sửa, biên tập quy định tại Điều 2 về giải thích từ ngữ đối với "hương ước, quy ước" để phù hợp hơn với đặc trưng của hương ước, quy ước; một số nội dung góp ý của Bộ Nội vụ xin được tiếp thu đưa vào quy định về nguyên tắc. Xin tiếp thu một phần, đã điều chỉnh thành hương ước, quy ước không được công nhận.
	Hội cựu chiến binh Việt Nam Khoản 2 Điều này quy định: *"Hương ước, quy ước vi phạm"* tuy nhiên theo chúng tôi thấy liên quan đến nội dung này cần nghiên cứu đối chiếu quy định này với quy định tại khoản 1 Điều 11 của Dự thảo để tránh trường hợp một nội dung được nhắc lại nhiều lần trong văn bản (vì 2 quy định này trùng nhau). Theo chúng tôi nên nghiên cứu đưa về Điều 11 để quy định sẽ phù hợp hơn. Còn lại Điều 2 chỉ quy định trực tiếp Hương ước, quy ước là gì thay vì quy định giải thích từ ngữ.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo, đã điều chỉnh thành hương ước, quy ước không được công nhận.
	Cục Nghệ thuật biểu diễn *"Hương ước"* là dấu ấn đặc trưng của văn hóa nông thôn từ trong lịch sử Việt Nam, nó được kế thừa và phát triển trải qua 3 giai đoạn: (1) hương ước cổ; (2) hương ước cải lương và (3) hương ước mới. Hương ước cải lương được tính từ ngày 12 tháng 8 năm 1921, thời điểm Thống sứ Bắc kỳ ban hành Nghị định và lời chỉ thị về việc lập các Hương hội và lập sổ chi thu các	Đề nghị bảo lưu như giải trình phần trên.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	xã trong xứ Bắc kỳ (gọi tắt là Nghị định). Do đó, không nên đồng nhất khái niệm *"hương ước"* với *"quy ước"* như khoản 1, Điều 2 dự thảo Nghị định.	
	Vụ Khoa học, Công nghệ và Môi trường Tại Điều 2 Giải thích từ ngữ: Xem xét diễn đạt, làm rõ hơn cụm từ *"Hương ước, quy ước vi phạm"* ở trên 2 khía cạnh. Một là, trái với quy định của pháp luật (trong đó có cả quy định về công nhận, thông qua hương ước); hai là, trái với phong tục, tập quán tốt đẹp của địa phương, dân tộc.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk Tại khoản 2 Dự thảo quy định "Nghị định này áp dụng đối với cộng đồng dân cư (thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu) và cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan đến xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước". Trong khí đó, bắt đầu từ Điều 3 trở đi của Dự thảo chỉ sử dụng tên gọi "thôn, tổ dân phố", như vậy đối với cộng đồng còn lại khác tại Điều 2 như: Làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu có áp dụng không? Trường hợp áp dụng thì đề nghị bổ sung quy ước gọi chung (sau đây gọi chung là thôn, tổ dân phố) vào Điều 2 để thống nhất việc hiểu và thực hiện.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đồng Tháp Tại **trang 2, Chương I, khoản 1 Điều 2** dự thảo Nghị định: *"Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố tự nguyện thỏa thuận và thiết lập nhằm điều chỉnh các quan hệ xã hội mang tính tự quản của cộng đồng dân cư, góp phần hỗ trợ tích cực cho việc quản lý nhà nước bằng pháp luật và được Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận",* đề nghị bỏ từ "...thôn, tổ dân phố...".	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	Lý do: tại khoản 2 Điều 1 dự thảo Nghị định đã quy định cộng đồng dân cư bao gồm (thôn, làng, bản, ấp, buôn, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu).	
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại Điều 2, khoản 1, dự thảo ghi "Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố….". Đề nghị sửa đổi như sau: "*Hương ước, quy ước là văn bản quy định các quy tắc xử sự do Khu dân cư …*". Lý do: Không chỉ có "Thôn, tổ dân phố" mới có hương ước, quy ước mà còn có hương ước, quy ước của làng, khu phố, bản, ấp….., do vậy lên gọi chung là hương ước, quy ước "Khu dân cư".	Đề nghị bảo lưu, vì sử dụng thống nhất cụm từ "cộng đồng dân cư" theo quy định tại Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
Điều 3. Mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước 1. Phát huy vai trò tự quản của cộng đồng dân cư, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, môi trường gắn với thực hiện dân chủ ở cơ sở. 2. Bảo vệ, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, phong tục, tập quán tốt đẹp; hạn chế và từng bước loại bỏ phong tục, tập quán lạc hậu; xây dựng nếp sống văn minh trong cộng đồng dân cư.	**Vụ Khoa học, Công nghệ và Môi trường** Tại Điều 3 Mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước xem xét bổ sung thêm mục đích *"Các quy định của hương ước góp phần đưa pháp luật vào đời sống nhân dân".*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk Tại khoản 2 Dự thảo quy định: "Bảo vệ, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống, phong tục, tập quán tốt đẹp; <u>hạn chế và từng bước loại bỏ phong tục, tập quán lạc hậu;</u> xây dựng nếp sống văn minh trong cộng đồng dân cư". Đề nghị **bỏ** cụm từ "***<u>hạn chế và từng bước"</u>***, vì tại điểm đ Khoản 1 Điều 19 quy định: Hướng dẫn việc ghi nhận các phong tục, tập quán tiến bộ; ***<u>vận động xóa bỏ, không áp dụng phong tục, tập quán lạc hậu</u>*** trong hương ước, quy ước; việc quy định như Dự thảo dẫn đến khi xây dựng hương ước vẫn có thể đưa vào những phong tục, tập quán lạc hậu, điều này dẫn đến cách hiểu không thống nhất, từ đó gây ra tranh cãi trong quá trình tham gia xây dựng, góp ý, thẩm định	Đề nghị được bảo lưu, vì nội dung quy định về mục đích của hương ước, quy ước hướng tới việc hạn chế và từng bước loại bỏ phong tục, tập quán lạc hậu để bảo đảm phù hợp với thực tiễn và tính chất của hương ước, quy ước, việc áp đặt loại bỏ phong tục, tập quán như góp ý là chưa khả thi trong điều kiện hiện nay.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	đối với các dự thảo hương ước của cơ quan, cá nhân liên quan.	
Điều 4. Nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước 1. Phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; đạo đức xã hội, phong tục, tập quán tốt đẹp của cộng đồng dân cư. 2. Bảo đảm tự nguyện, trên cơ sở thỏa thuận, thống nhất, công khai, minh bạch của cộng đồng dân cư; phát huy đầy đủ quyền làm chủ của Nhân dân; dựa trên nhu cầu tự quản của cộng đồng dân cư. 3. Bảo vệ, giữ gìn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống; xây dựng các giá trị văn hóa mới phù hợp với đặc điểm tình hình của cộng đồng dân cư. 4. Bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân. 5. Không vi phạm quyền con người, quyền công dân, bảo đảm không phân biệt, đối xử. 6. Không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất. 7. Chỉ có phạm vi thực hiện trong thôn, tổ dân phố.	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** Điều 4 Dự thảo đưa ra 7 nguyên tắc, trong đó nguyên tắc thứ 7 là "Chỉ có phạm vi thực hiện trong thôn, tổ dân phố". Chúng tôi đề nghị bỏ nội dung "Chỉ có phạm vi thực hiện trong thôn, tổ dân phố" tại nguyên tắc thứ 7 vì đây thuộc phạm vi điều chỉnh như đã có ý kiến ở trên và thay thế bằng câu *"Việc áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm trong hương ước, quy ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật"*. Như vậy, nguyên tắc thứ 7 sẽ là *"7. Việc áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm trong hương ước, quy ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật"*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Hội cựu chiến binh Việt Nam - Khoản 7 Điều 4 quy định: *"Chỉ có phạm vi thực hiện trong thôn, tổ dân phố"* chưa thống nhất với quy định tại Khoản 2 Điều 1 dự thảo *"thôn, làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, tổ dân phố, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu"* và các quy định ở các Điều sau của Nghị định do vậy có thể quy định *"gọi tắt là thôn, tổ dân phố"*.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Cục Điện ảnh Tại Khoản 6, Điều 4 quy định: *"Không đặt ra các khoản phí, lệ phí, phạt tiền, phạt vật chất":* Quy định phù hợp với pháp luật hiện hành tuy nhiên tính khả thi không cao bởi đối tượng vi phạm chỉ bị nhắc nhở, phê bình. Với người ý thức tự giác kém thì họ vẫn tiếp tục vi phạm.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Vụ Khoa học, Công nghệ và Môi trường Tại Điều 4: Cân nhắc điều chỉnh lại nguyên tắc 3 và nguyên tắc 4	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	cho phù hợp hơn với nội dung về nguyên tắc, cụ thể: + Nguyên tắc 3 cơ bản trùng với mục đích số 2 phần Mục đích xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. Có thể là "Đảm bảo phù hợp với truyền thống, thuần phong mỹ tục và đặc điểm tình hình của cộng đồng dân cư". + Nguyên tắc 4 đề nghị điều chỉnh lại, có thể là "Không làm ảnh hưởng đến lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân".	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bắc Ninh Tại ***Điều 4***, mục ***7.*** đề nghị chỉnh sửa: "*Chỉ có phạm vi thực hiện trong **thôn, tổ dân phố***" thành "*Chỉ có phạm vi thực hiện trong **cộng đồng dân cư***".	Xin tiếp thu, tuy nhiên biên tập lại nội dung này thực hiện theo quy định Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở nên không nhắc lại.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại Chương I, Điều 4: Đề nghị bổ sung thêm nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước: ***"8. Không sao chép, nhắc lại các quy định của pháp luật đưa vào hương ước, quy ước".***	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo đưa lên khoản 1 Điều 4.
Điều 5. Phạm vi nội dung của hương ước, quy ước 1. Đề ra các biện pháp, phương thức thích hợp giúp dân cư trên địa bàn tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội, bảo đảm và phát huy quyền tự do, dân chủ của Nhân dân; động viên và tạo điều kiện để Nhân dân thực hiện tốt các quyền và nghĩa vụ của công dân; 2. Ghi nhận các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn chế, tiến tới xóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu, mê tín dị đoan; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, việc cưới, việc tang và lễ hội; phát triển các hoạt động văn hoá lành mạnh, xây dựng và phát huy tình làng	**Hội Luật gia Việt Nam:** - Khoản 1, đề nghị sửa câu cuối của khoản 1 thành *"động viên và tạo điều kiện để Nhân dân thực hiện tốt chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, quyền và nghĩa vụ của công dân".* - Khoản 4, đề nghị thay từ *"thưởng, phạt"* bằng từ "khuyến khích", bỏ câu *"tuân thủ quy định tại khoản 6 Điều 4 của Nghị định này"* và câu *"việc áp dụng cá biện pháp xử lý vi phạm hương ước, quy ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật"*. Như vậy, có thể cân nhắc viết lại khoản 4 như sau *"4. Đề ra các biện pháp khuyến khích phù hợp để đảm bảo thực hiện hương ước, quy ước. Những hành vi vi phạm pháp luật phải do cơ quan có thẩm quyền xử lý theo quy định của pháp luật".*	Đề nghị bảo lưu, vì đây là nội dung do cộng đồng lựa chọn đưa vào hương ước, quy ước để tự quản do đó việc động viên, tạo điều kiện là công việc của chính quyền, các đoàn thể. Đề nghị bảo lưu, vì thưởng, phạt là một trong những quy định tại hương ước, quy ước từ hàng trăm năm qua, bảo đảm cho việc thực hiện, nếu chỉ khuyến khích sẽ không bảo đảm, mặt khác quy định về thưởng, phạt tại dự

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
nghĩa xóm, đoàn kết, tương thân, tương ái, hỗ trợ, giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng dân cư, vun đắp xây dựng hạnh phúc gia đình; thực hiện tốt các chính sách văn hóa-xã hội của Đảng và Nhà nước; 3. Đề ra các biện pháp góp phần bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; bảo vệ tài sản công và tài sản công dân, bảo vệ môi trường sinh thái; bảo đảm an ninh, trật tự trên địa bàn góp phần phòng chống các tệ nạn xã hội; tương trợ góp phần xoá đói giảm nghèo, phát triển kinh tế nâng cao đời sống, khuyến học, khuyến nghề ở địa phương; 4. Đề ra các biện pháp thưởng, phạt phù hợp để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước tuân thủ quy định tại khoản 6 Điều 4 của Nghị định này. Những hành vi vi phạm pháp luật phải do các cơ quan có thẩm quyền xử lý theo quy định của pháp luật. Việc áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm hương ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật. 5. Tùy theo đặc điểm vùng, miền, văn hóa dân tộc, tình hình kinh tế - xã hội, phong tục, tập quán ở từng địa phương, có thể lựa chọn những nội dung thật sự cần thiết tại khoản 1, 2, 3, 4 của Điều này để đưa vào hương ước bảo đảm thiết thực, phù hợp với yêu cầu tự quản của cộng đồng dân cư và mục đích, nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước quy định tại Điều 3 và Điều 4 của Nghị định này.		thảo là biện pháp xử lý vi phạm hương ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật, không được trái pháp luật.
	Bộ Nội vụ Ngoài các nội dung quy định tại Điều 3 dự thảo Nghị định, đề nghị bổ sung "các nội dung khác do cộng đồng dân cư quyết định" để bảo đảm đầy đủ, toàn diện	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Liên đoàn Luật sư Việt Nam - Điều 5 Dự thảo quy định về phạm vi nội dung hương ước, quy ước còn quá chung chung. Do đó, chúng tôi đề nghị nghiên cứu quy định cụ thể hơn những vấn đề nên đưa vào nội dung hương ước. Ví dụ: những ứng xử của người dân trong cộng đồng về bảo vệ an ninh, bảo vệ môi trường nơi sinh sống (không xả thải bừa bãi, vứt rác đúng quy định…), không gây tiếng ồn vào giờ nghỉ trưa, ngủ đêm…; không viết, vẽ bậy lên tường, bỏ phong tục, tập quán lạc hậu… - Khoản 2 Điều 5 về nội dung hương ước có quy định *"Ghi nhận các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn chế…"* Thực tế ghi nhận một số dân tộc thiểu số có luật tục và vẫn còn tồn tại áp dụng đến ngày nay. Ví dụ: vùng Tây Nguyên đều có luật tục đã tồn tại từ hàng trăm năm qua và vẫn tồn tại đến ngày nay. Dân tộc Ê đê có bộ Luật tục với 236 điều đã được Công sứ Leopold Sabatier sưu tầm trong 2 năm từ 1924 đến 1926. Năm 1940, Dominique Antomarchi đã biên soạn lại và đăng trên Tạp chí của trường Viễn đông bác cổ. Sau ngày giải phóng toàn miền Nam, một số nhà nghiên cứu dân tộc học đã tìm ra được một vài dị bản của Luật tục, đã biên soạn và hệ thống lại, sau đó đã hoàn thành bộ các bộ Luật tục. Mặc dù hiện nay pháp luật của các nước đã áp dụng trên toàn lãnh thổ nước ta, nhưng ở các buôn làng người Ê đê, M'Nông,	Đề nghị bảo lưu vì dự thảo chỉ quy định khung nội dung để cộng đồng lựa chọn, đảm bảo nguyên tắc xuất phát từ nhu cầu tự quản của cộng đồng dân cư, không liệt kê các nội dung cụ thể. Xin tiếp thu một phần, đã biên tập lại đưa quy định tại khoản 5 lên mũ của Điề 5 và bổ sung quy định bảo đảm kế thừa có chọn lọc các nội dung phù hợp của hương ước, quy ước (nếu đã có).

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	Banah, Jrai… một số tập quán tốt đẹp vẫn đang được người dân sử dụng để điều hòa các quan hệ của buôn làng. Ngoại trừ những phong tục, tập quán đã lạc hậu, chúng ta nên ghi nhận các phong tục, tập quán tốt đẹp của tất cả các dân tộc và nên đưa vào quy ước của cộng đồng dân tộc… Đây là một việc khó và tốn nhiều công sức, nhưng là một việc cần làm để giữ gìn bản sắc văn hóa của từng dân tộc trên phạm vi cả nước, qua đó, thúc đẩy thái độ tôn trọng và tuân thủ các quy định trong các quy ước, tiến đến xây dựng thái độ tôn trọng và tuân thủ pháp luật. - Tại khoản 4 Điều 5 có nội dung "Việc áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm hương ước không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật". Theo chúng tôi, đây là nguyên tắc trong xử lý vi phạm trong cộng đồng dân cư, do đó, đề nghị chuyển nội dung này vào Điều 3 dự thảo thành nguyên tắc thứ 7 và bỏ nguyên tắc thứ 7 như đã góp ý tại Mục 4 nêu trên.	
	Vụ Thư viện Khoản 2 Điều 5 (trang 3) bổ sung thành: *"... thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, việc cưới, việc tang và lễ hội; <u>xây dựng môi trường văn hóa cơ sở</u>, phát triển các hoạt động văn hóa lành mạnh..."*	Xin tiếp thu một phần, đã biên tập lại khoản 5 Điều 5.
	Cục Nghệ thuật biểu diễn Điều 5 của dự thảo Nghị định nên quy định rõ các điều mang tính thống nhất về thể thức để tạo thành thông lệ pháp lý cho cộng đồng cư dân khi xây dựng hương ước.	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo biên tập lại Điều 5.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Tiền Giang Tại khoản 4 và khoản 5 Điều 5 đề nghị bổ sung cụm từ *"quy ước"* vào sau cụm từ *"hương ước"*. Cụ thể viết lại thành: - Khoản 4 "Đề ra các biện pháp thưởng, phạt phù hợp để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước tuân thủ quy định tại khoản	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	6 Điều 4 của Nghị định này. Những hành vi vi phạm pháp luật phải do các cơ quan có thẩm quyền xử lý theo quy định của pháp luật. Việc áp dụng các biện pháp xử lý vi phạm hương ước, ***quy ước*** không thay thế các biện pháp xử lý theo quy định của pháp luật". - Khoản 5 "Tùy theo đặc điểm vùng, miền, văn hóa dân tộc, tình hình kinh tế - xã hội, phong tục, tập quán ở từng địa phương, có thể lựa chọn những nội dung thật sự cần thiết tại khoản 1, 2, 3, 4 của Điều này để đưa vào hương ước, ***quy ước*** bảo đảm thiết thực, phù hợp với yêu cầu tự quản của cộng đồng dân cư và mục đích, nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước quy định tại Điều 3 và Điều 4 của Nghị định này".	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Tại điều 5 + Sắp xếp lại các ý tại khoản 1, 2, 3: đề nghị bổ sung thêm cụm từ "kinh tế" trước cụm từ "văn hóa – xã hội" và đưa nội dung "thực hiện tốt các chính sách văn hóa - xã hội của Đảng và Nhà nước" lên khoản 1. Đưa nội dung "xây dựng và phát huy tình làng nghĩa xóm, đoàn kết, tương thân, tương ái, hỗ trợ, giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng dân cư" tại khoản 2 xuống khoản 3. Đưa nội dung "đề ra các biện pháp góp phần bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc" tại khoản 3 lên khoản 2 để phù hợp logic, tránh lặp, lẫn nội dung giữa các khoản. Khoản 1, 2, 3 sửa thành: "1. Đề ra các biện pháp, phương thức thích hợp giúp dân cư trên địa bàn tham gia quản lý nhà nước, quản lý xã hội, bảo đảm và phát huy quyền tự do, dân chủ của Nhân dân; động viên và tạo điều kiện để Nhân dân thực hiện tốt các quyền và nghĩa vụ của công dân, các chính sách kinh tế, văn hóa, xã hội của Đảng và Nhà nước. 2. Ghi nhận các phong tục, tập quán tốt đẹp và biện pháp hạn	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo biên tập lại phù hợp hơn tại Điều 5.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	chế, tiến tớixóa bỏ phong tục, tập quán lạc hậu, mê tín dị đoan; đề ra các biện pháp góp phần bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa dân tộc; thực hiện nếp sống văn minh trong ứng xử, giao tiếp, ăn, ở, đi lại, việc cưới, việc tang và lễ hội; vun đắp xây dựng hạnh phúc gia đình; phát triển các hoạt động văn hoá lành mạnh. 3. Bảo vệ tài sản công và tài sản công dân, bảo vệ môi trường sinh thái; bảo đảm an ninh, trật tự trên địa bàn góp phần phòng chống các tệ nạn xã hội; xây dựng và phát huy tình làng nghĩa xóm, đoàn kết, tương thân, tương ái, hỗ trợ, giúp đỡ lẫn nhau trong cộng đồng dân cư góp phần xoá đói giảm nghèo, phát triển kinh tế nâng cao đời sống, khuyến học, khuyến nghề ở địa phương." + Tại khoản 4 đề nghị sửa câu "Đề ra các biện pháp thưởng, phạt phù hợp để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước tuân thủ quy định tại khoản 6 Điều 4 của Nghị định này" thành: "Đề ra các biện pháp biểu dương, khiển trách phù hợp để bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước tuân thủ quy định tại khoản 6 Điều 4 của Nghị định này" Vì cụm từ "thưởng, phạt" thường gắn liền với tiền, vật chất sẽ gây hiểu lầm, vi phạm khoản 6, điều 4 nên dùng cụm từ "biểu dương, phê bình" sẽ hợp lý, logic hơn.	
Điều 6. Hình thức của hương ước, quy ước 1. Hương ước, quy ước được thể hiện dưới hình thức văn bản, có chữ ký xác nhận của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố và 02 đại diện của các hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố, khuyến khích đại diện là các già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng dân cư. Hương ước, quy ước sau khi được công nhận có đóng dấu giáp lai của Ủy ban nhân dân cấp xã. 2. Ngôn ngữ trong hương ước, quy ước là tiếng Việt, được trình bày ngắn gọn, rõ ràng, cụ thể, dễ	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** Khoản 1 Điều 6 quy định *"Hương ước, quy ước được thể hiện dưới hình thức văn bản, có chữ ký xác nhận của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố và 02 đại diện của các hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố…"*. Chúng tôi cho rằng, hương ước, quy chế của cộng đồng dân cư mà chỉ có 02 đại diện của các hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố ký xác nhận là quá ít so với số lượng hộ gia đình trong một thôn, tổ dân phố, vì vậy đề nghị cân nhắc tăng số đại diện hộ gia đình lên cho tương xứng với số hộ dân cư trong một thôn, tổ dân phố. Theo quy định tại Thông tư số 14/2018/TT-BNV ngày 3/12/2018 của Bộ Nội vụ thì một thôn ở xã thuộc các tỉnh trung	Đề nghị được bảo lưu, vì việc bổ sung hình thức xác nhận của 02 đại diện hộ gia đình trong cộng đồng dân cư; khuyến khích đại diện là già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng dân cư, khác so với khoản 2 Điều 5 Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg chỉ có xác nhận của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận thôn, tổ dân

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
hiểu, phù hợp với cộng đồng dân cư. Đối với thôn, tổ dân phố có nhiều dân tộc cùng sinh sống và sử dụng nhiều ngôn ngữ khác nhau thì cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố xem xét, quyết định việc dịch hương ước, quy ước sang tiếng dân tộc thiểu số để bảo đảm huy động đông đảo người dân tham gia ý kiến, biểu quyết thông qua dự thảo hương ước, quy ước và thực hiện sau khi được công nhận. 3. Việc lựa chọn tên gọi "Hương ước" hoặc "Quy ước" do cộng đồng dân cư thống nhất, quyết định.	du và miền núi phía Bắc phải có từ 150 hộ gia đình trở lên; Thôn ở xã thuộc các tỉnh Đồng bằng sông Hồng có từ 300 hộ gia đình trở lên; Tổ dân phố ở phường, thị trấn thuộc các tỉnh Đồng bằng sông Hồng có từ 350 hộ gia đình trở lên. Riêng thành phố Hà Nội có từ 450 hộ gia đình trở lên; tổ dân phố ở phường, thị trấn thộc các tỉnh miền Trung có từ 300 hộ gia đình trở lên; tổ dân phố ở phường, thị trấn thuộc các tỉnh miền Nam có từ 400 hộ gia đình trở lên. Riêng thành phố Hồ Chí Minh có từ 450 hộ gia đình trở lên; Tổ dân phố ở phường, thị trấn thuộc các tỉnh Tây Nguyên có từ 250 hộ gia đình trở lên; Tổ dân phố ở phường, thị trấn biên giới, phường, thị trấn đảo; tổ dân phố ở huyện đảo không tổ chức đơn vị hành chính cấp xã có từ 150 hộ gia đình trở lên.	phố để thực hiện theo quy định tại điểm g khoản 2 Điều 20 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn Đề nghị cân nhắc bỏ cụm từ *"thôn, tổ dân phố"* tại Điều 6, Điều 7 bằng cụm từ *"cộng đồng dân cư"* nhằm thể hiện đầy đủ và chính xác nội dung quy định về các đối tượng được tác động của các quy định này bởi vì theo quy định tại khoản 2 Điều 1 dự thảo Nghị định thì cộng đồng dân cư không chỉ là *"thôn, tổ dân phố"* mà còn có thể là *"làng, bản, ấp, buôn, bon, phum, sóc, khu phố, khối phố, khóm, tiểu khu";*	Xin tiếp thu, chỉnh sửa tại dự thảo.
Chương II **XÂY DỰNG, CÔNG NHẬN, SỬA ĐỔI, BỔ SUNG, THAY THẾ HOẶC BÃI BỎ, TẠM NGỪNG THỰC HIỆN HƯƠNG ƯỚC, QUY ƯỚC** **Điều 7. Đề xuất, soạn thảo nội dung hương ước, quy ước** 1. Đề xuất soạn thảo hương ước, quy ước được thực hiện bằng một trong các hình thức sau: a) Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố chủ	**Ban chấp hành Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh:** - Tại điểm b khoản 2, đề nghị bổ sung thành viên Tổ soạn thảo hương ước, quy ước *"có thành viên đại diện các tổ chức chính trị xã hội tham gia"* để bảo đảm có sự tham gia xây dựng, đánh giá nội dung hương ước, quy ước phù hợp với các thành phần và lứa tuổi trong xã hội.	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Liên đoàn Luật sư Việt Nam Điểm a, điều 7 dự thảo Nghị định giao cho "*Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì đề xuất nội dung cơ bản dự kiến quy định trong hương ước, quy ước sau khi thống nhất với*	Đề nghị được bảo lưu, vì xuất ngoài trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố,

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
trì đề xuất nội dung cơ bản dự kiến quy định trong hương ước, quy ước sau khi thống nhất với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố để đưa ra cộng đồng dân cư bàn và quyết định. b) Công dân cư trú tại thôn, tổ dân phố có sáng kiến đề xuất nội dung dự kiến quy định trong hương ước, quy ước đề nghị Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng dân phố phối hợp với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố thực hiện phát phiếu lấy ý kiến của hộ gia đình tại thôn, tổ dân phố về nội dung dự kiến quy định trong hương ước, quy ước do mình đề xuất thực hiện theo các khoản 2, 3 Điều 19 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở hoặc thu thập ý kiến đồng thuận về sáng kiến đề xuất nội dung dự kiến quy định trong hương ước, quy ước bằng hình thức trực tiếp tại cuộc họp của cộng đồng dân cư. - Trường hợp sáng kiến của công dân về hương ước, quy ước có lớn hơn hoặc bằng 10% tổng số hộ gia đình tại thôn, tổ dân phố đồng thuận thì gửi đề xuất lên Trưởng thôn, Tổ trưởng dân phố để đưa ra cộng đồng dân cư bàn và quyết định. - Trường hợp sáng kiến của công dân về hương ước, quy ước chưa có đủ 10% tổng số hộ gia đình tại thôn, tổ dân phố đồng thuận nhưng xét thấy có thể mang lại lợi ích cho cộng đồng dân cư và được Ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố tán thành thì Trưởng thôn, Tổ trưởng dân phố đưa ra để cộng đồng dân cư bàn và quyết định. 2. Soạn thảo nội dung hương ước, quy ước a) Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì, phối hợp với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn,	*Trưởng ban công tác Mặt trận...”* Chúng tôi thấy nội dung này không ổn vì các lý do sau: Tại thành phố lớn như TP Hà Nội, TP Hồ Chí Minh, các cán bộ trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố có thể có trình độ học vấn và trình độ chuyên môn nhất định, ở những địa phương khác trên cả nước, nhất là ở vùng đồng bào dân tộc cư trú, trình độ của trưởng thôn, tổ trưởng tổ dân phố không thể cáng đáng được loại công việc như Điều 7 dự thảo Nghị định quy định; chưa nói đến những buôn, làng ở các vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, tình hình cán bộ thôn, buôn, tổ dân phố lại càng yếu về trình độ cơ bản. Đây là vấn đề cần được cân nhắc và xem xét kỹ lưỡng để hoàn thành mục đích của dự thảo Nghị định, nếu không, chúng ta sẽ nhận được nhiều bản hương ước hoặc quy định gần giống nhau, kể cả ở vùng người Kinh hay người dân tộc, có lẽ sẽ là do vài cán bộ Phòng Văn hóa sao chép ở đâu đó để phục vụ cho việc biên soạn.	còn có công dân cư trú tại cộng đồng dân cư, khác so với Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg chỉ có trưởng thôn, tổ trưởng dân phố đề xuất và thông qua 2 bước. Nội dung này cập nhật quy định tại Điều 16 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở theo hướng mở rộng dân chủ, mặt khác tạo điều kiện cho cộng đồng dân cư chủ động đề xuất, phù hợp với nguyên tắc của xây dựng hương ước, quy ước do nhu cầu tự quản và tôn trọng cộng đồng. Ngoài ra tại khoản 2 Điều 7 dự thảo có quy định về Tổ soạn thảo để thực hiện các công việc soạn thảo, chuẩn bị hồ sơ. Dự thảo cũng quy định thành viên Tổ soạn thảo hương ước, quy ước là người có uy tín trong cộng đồng dân cư; có phẩm chất đạo đức tốt; có kinh nghiệm sống và có hiểu biết về pháp luật, văn hóa, phong tục, tập quán của địa phương; có đại diện các tổ chức chính trị- xã hội tham gia. Đối với cộng đồng dân cư vùng dân tộc thiểu số thì Tổ soạn thảo phải có thành viên là người dân tộc thiểu số biết tiếng dân tộc thiểu số,khuyến khích thành viên là già làng, trưởng bản, do đó, nếu thực hiện đúng sẽ phát huy được sức mạnh trí tuệ của cộng đồng dân cư.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
tổ dân phố lựa chọn, cử người tham gia Tổ soạn thảo hương ước, quy ước trên cơ sở đề xuất tại khoản 1 Điều này. b) Thành viên Tổ soạn thảo hương ước, quy ước phải là người có uy tín trong cộng đồng dân cư; có phẩm chất đạo đức tốt; có kinh nghiệm sống và có hiểu biết về pháp luật, văn hóa, phong tục, tập quán của địa phương; có đại diện phụ nữ tham gia. Đối với thôn, tổ dân phố vùng dân tộc thiểu số thì thành viên Tổ soạn thảo phải có sự tham gia của người dân tộc thiểu số biết tiếng dân tộc thiểu số. c) Tổ soạn thảo có trách nhiệm tổ chức việc soạn thảo hương ước, quy ước tuân thủ các Điều 3, 4, 5, 6 của Nghị định này và chuẩn bị hồ sơ để lấy ý kiến, thông qua và công nhận hương ước, quy ước theo quy định tại các Điều 8, 9, 10 Nghị định này và nhiệm vụ do Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố giao trong quá trình soạn thảo.	**Hội cựu chiến binh Việt Nam** - Khoản 2 Điều này có quy định về *"soạn thảo nội dung hương ước",* nhưng nội dung thực chất là quy định về Tổ soạn thảo hương ước, quy ước. Do vậy cần xem xét quy định cho phù hợp. Ngoài ra có thể nghiên cứu tách *"đề xuất nội dung hương ước, quy ước"* làm 1 điều, *"tổ soạn thảo"* một điều để thấy rõ 02 vấn đề riêng như điểm 3 mục V Tờ trình nêu. - Quy định tại điểm a, b khoản 1 Điều 7 *"Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố"* chưa thống nhất với quy định tại Điều 6, Điều 7, Điều 10, Điều 11 … lại quy định *"Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố"* đề nghị rà soát lại để đảm bảo tính thống nhất trong văn bản.	Xin tiếp thu một phần, đã rà soát, chỉnh sửa để hoàn thiện hơn.
	Cục Điện ảnh - Tại điểm b, khoản 1, Điều 7 quy định: *"Công dân cư trú tại thôn, tổ dân phố có sáng kiến đề xuất nội dung dự kiến quy định trong hương ước, quy ước…":* Việc quy định như dự thảo sẽ dẫn đến việc người dân băn khoăn *"Cư trú"* là có hộ khẩu, sơ hữu căn nhà tại tổ, thôn đó hay *"cư trú"* là người đang sinh sống tại căn nhà tại tổ, thôn đó (người thuê nhà). Theo đó, nên quy định cụ thể hơn để tránh việc giải thích sau này. - Cân nhắc việc quy định 10% vì nếu quy định như dự thảo thì Tổ trưởng dân phố rất vất vả trong việc cộng, trừ tỷ lệ phần trăm, phát sinh thêm công việc không cần thiết. Hơn nữa, ai cũng có quyền đưa ra sáng kiến, nếu sáng kiến đó hợp lý, tổ dân phố cùng họp và quyết định việc đưa vào nội dung của hương ước, quy ước.	Đề nghị bảo lưu, vì thực hiện theo quy định của Luật Cư trú và Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở như đã giải trình phần trên. Đề nghị bảo lưu, vì thực hiện theo quy định tại khoản 3 Điều 16 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại Chương II, Điều 7, Khoản 2, Điểm a: Đề nghị sửa đổi, bổ sung: *"a) Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì, phối hợp với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố lựa chọn người tham gia và thành lập Tổ soạn thảo hương*	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	ước, quy ước trên cơ sở đề xuất tại khoản 1 Điều này." *Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành Quyết định thành lập Tổ soạn thảo, xây dựng, chỉnh sửa, bổ sung Hương ước, quy ước khu dân cư".*	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại ***điểm a, khoản 1, điều 7*** đề nghị bỏ cụm từ ***"sau khi"*** và thay thế từ ***"để"*** bằng từ ***"sau đó"*** sửa thành: *"Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì đề xuất nội dung cơ bản dự kiến quy định trong hương ước, quy ước, thống nhất với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố* ***sau đó*** *đưa ra cộng đồng dân cư bàn và quyết định."*	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Nam Định Tại Điều 7- Đề xuất, soạn thảo nội dung hương ước, quy ước, khoản 2 - Soạn thảo nội dung hương ước, quy ước: Đề nghị quy định rõ thành phần tham gia Tổ soạn thảo hương ước, quy ước.	Đề nghị bảo lưu, vì dự thảo đã quy định khung thành phần, tùy thuộc điều kiện của cộng đồng dân cư lựa chọn thành phần cụ thể phù hợp.
Điều 8. Lấy ý kiến dự thảo hương ước, quy ước 1. Dự thảo hương ước, quy ước trước khi đưa ra cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố bàn, biểu quyết thông qua phải được niêm yết công khai tại nhà văn hóa thôn, tổ dân phố, bảng tin công cộng, điểm sinh hoạt cộng đồng hoặc địa điểm khác bảo đảm thuận tiện để hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố tiếp cận, tìm hiểu và góp ý. Thời hạn niêm yết do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố quyết định nhưng ít nhất là 30 ngày kể từ ngày niêm yết.	**Liên đoàn Luật sư Việt Nam** - Khoản 1 Điều 8 quy định về việc niêm yết dự thảo hương ước, quy ước nhưng chưa quy định rõ ai có trách nhiệm niêm yết, đề nghị quy định cụ thể người có trách nhiệm này. - Về *"thời hạn niêm yết"* hương ước, quy ước tại khoản 1 Điều 8 *"do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố quyết định",* theo chúng tôi giao cho trưởng thôn tổ trưởng tổ dân phố hoặc trưởng Tổ soạn thảo quyết định thời hạn niêm yết công khai hương ước, quy ước tùy thuộc vào dung lượng của hương ước, quy ước và có quy định mức tối thiểu phải niêm yết công khai là 30 ngày như dự thảo là phù hợp.	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
2. Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố tổ chức lấy ý kiến của hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố về dự thảo hương ước, quy ước bằng	**Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam** Đề nghị bổ sung trách nhiệm của Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư trong việc lấy ý kiến của cộng đồng cư dân về xây dựng,	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
một trong các hình thức sau đây: a) Sao gửi dự thảo hương ước, quy ước đến từng hộ gia đình, cá nhân; b) Mở hòm thư tiếp nhận ý kiến góp ý; c) Lồng ghép, lấy ý kiến góp ý trong cuộc họp, hội nghị của thôn, tổ dân phố hoặc hình thức phù hợp khác; d) Thông qua mạng viễn thông, mạng xã hội hoạt động hợp pháp theo quy định của pháp luật, bảo đảm phù hợp với mức độ ứng dụng công nghệ thông tin tại cấp xã, tại thôn, tổ dân phố. Việc lựa chọn hình thức lấy ý kiến do Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố quyết định phù hợp với điều kiện thực tế ở địa phương. 3. Việc lấy ý kiến của cơ quan, tổ chức có liên quan do Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố quyết định nếu xét thấy cần thiết. Việc lấy ý kiến được thực hiện bằng một trong các hình thức quy định tại Khoản 2 Điều này. 4. Tổ soạn thảo hương ước, quy ước có trách nhiệm tổng hợp, chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo hương ước, quy ước trên cơ sở ý kiến của hộ gia đình, cá nhân, cơ quan, tổ chức quy định tại Khoản 2 và Khoản 3 Điều này.	sửa đổi, bổ sung hương ước, quy ước tại Điều 8 của dự thảo Nghị định.	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Bộ Nội vụ Để phù hợp với khoản 2 Điều 26 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở, đề nghị chỉnh sửa khoản 2 Điều 8 dự thảo Nghị định như sau: "Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố tổ chức lấy ý kiến của hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố về dự thảo hương ước, quy ước bằng một *hoặc một số hình thức* sau đây".	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại Điều 8, Khoản 2, Điểm d: Đề nghị sửa đổi "Thông qua mạng viễn thông, internet, các nền tảng công nghệ số hợp pháp, bảo đảm phù hợp với mức độ ứng dụng công nghệ thông tin của cộng đồng dân cư".	Đề nghị bảo lưu, vì thực hiện theo quy định tại điểm i khoản 1 Điều 12 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Tại ***điều 8*** để nghị sắp xếp lại nội dung các khoản cho hợp lý, logic, dễ hiểu, sửa thành: *"1. Dự thảo hương ước, quy ước phải được niêm yết lấy ý kiến công khai trước khi đưa ra cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố bàn, biểu quyết thông qua.* *Địa điểm niêm yết tại nhà văn hóa thôn, tổ dân phố, bảng tin công cộng, điểm sinh hoạt cộng đồng hoặc địa điểm khác bảo đảm thuận tiện để hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố tiếp cận, tìm hiểu và góp ý.* *Thời hạn niêm yết do cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố quyết định nhưng ít nhất là 30 ngày kể từ ngày niêm yết.* *3. Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố phải tổ chức lấy ý kiến của hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố và nếu xét thấy cần thiết tổ chức lấy ý kiến của cơ quan, tổ chức có liên quan.* *Việc lấy ý kiến được thực hiện bằng một trong các hình thức sau*	Xin tiếp thu, điều chỉnh một phần tại dự thảo để đảm bảo kỹ thuật soạn thảo văn bản.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	đây: *a) Sao gửi dự thảo hương ước, quy ước đến từng hộ gia đình, cá nhân;* *b) Mở hòm thư tiếp nhận ý kiến góp ý;* *c) Lồng ghép, lấy ý kiến góp ý trong cuộc họp, hội nghị của thôn, tổ dân* *phố hoặc hình thức phù hợp khác;* *d) Thông qua mạng viễn thông, mạng xã hội hoạt động hợp pháp theo quy* *định của pháp luật, bảo đảm phù hợp với mức độ ứng dụng công nghệ thông tin* *tại cấp xã, tại thôn, tổ dân phố.* *Việc lựa chọn hình thức lấy ý kiến do Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân* *phố quyết định phù hợp với điều kiện thực tế ở địa phương.* *3. Tổ soạn thảo hương ước, quy ước có trách nhiệm tổng hợp, chỉnh lý,* *hoàn thiện dự thảo hương ước, quy ước trên cơ sở ý kiến của hộ gia đình, cá* *nhân, cơ quan, tổ chức quy định tại Khoản 2 và Khoản 3 Điều này."*	
Điều 9. Thông qua hương ước, quy ước 1. Việc bàn, quyết định nội dung hương ước, quy ước được thực hiện tại cuộc họp của cộng đồng dân cư. Trong trường hợp cộng đồng dân cư đã tổ chức cuộc họp mà không đủ đại diện của số hộ gia đình tham dự để có thể đạt tỷ lệ biểu quyết tán thành tối thiểu 50% tổng số đại diện hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố thì Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố thực hiện phát phiếu lấy ý kiến của từng hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố theo quy định tại Điều	**Hội cựu chiến binh Việt Nam** Khoản 1 Điều này quy định *"Trong trường hợp cộng đồng dân cư đã tổ chức cuộc họp mà không đủ đại diện của số hộ gia đình tham dự để có thể đạt tỷ lệ biểu quyết tán thành tối thiểu 50% tổng số đại diện gia đình trong thôn, tổ dân phố ..."* đề nghị rà soát lại quy định này vì Khoản 1 Điều 21 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở quy định *"khi có trên 50% tổng số đại diện hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố tán thành"* và Khoản 3 Điều 9 của Dự thảo Nghị định cũng quy định như vậy.	Đề nghị bảo lưu, vì thực hiện quy định tại điểm b khoản 1 Điều 19 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
19 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. 2. Trình tự thủ tục tổ chức họp cộng đồng dân cư bàn, biểu quyết thông qua hương ước, quy ước thực hiện theo quy định tại Điều 18, Điều 19 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. 3. Hương ước, quy ước được thông qua khi có trên 50% tổng số đại diện hộ gia đình trong thôn, tổ dân phố tán thành.		
Điều 10. Công nhận hương ước, quy ước 1. Ủy ban nhân dân cấp xã có thẩm quyền công nhận hương ước, quy ước. 2. Hương ước, quy ước được công nhận khi có đủ các điều kiện sau đây: a) Phạm vi nội dung, hình thức của hương ước, quy ước phù hợp với quy định tại các Điều 5, 6 của Nghị định này; b) Hương ước, quy ước được xây dựng tuân thủ nguyên tắc, trình tự, thủ tục quy định tại Nghị định này. 3. Trình tự, thủ tục công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo quy định tại Điều 20, Điều 21 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở và quy định sau: a) Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố có trách nhiệm báo cáo và gửi hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước trên cơ sở nội dung hương ước, quy ước đã được cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố bàn, biểu quyết tại cuộc họp tới Ủy ban nhân dân cấp xã chậm nhất sau 05 ngày làm việc kể từ ngày tổ chức cuộc họp biểu quyết hoặc kể từ ngày kết thúc thời hạn lấy ý kiến bằng phiếu. b) Sau khi tiếp nhận hồ sơ đề nghị công nhận	**Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hà Tĩnh** Tại khoản 1, Điều 10 quy định: Ủy ban nhân dân cấp xã có thẩm quyền công nhận hương ước (quy định hiện hành là do UBND cấp huyện, thị xã, thành phố công nhận); vì vậy giữ nguyên cấp thẩm quyền phê duyệt hương ước, quy ước là UBND cấp huyện, thị xã, thành phố. - Tại điểm b, khoản 2, Điều 10, Chương II của Dự thảo, đề nghị trích quy định cụ thể để thống nhất cách trình bày giống với điểm a, khoản 2, Điều 10, cụ thể như sau: *"Hương ước, quy ước được xây dựng tuân thủ nguyên tắc, trình tự, thủ tục quy định tại Điều 4, 7, 8, 9, 10 của Nghị định này"*	Đề nghị bảo lưu, vì thay đổi thẩm quyền công nhận từ UBND cấp huyện, xuống UBND cấp xã là thực hiện theo quy định tại khoản 2 Điều 21 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Nam Định Tại Điều 10- Công nhận hương ước, quy ước, khoản 5: Cần bổ sung quy định Quyết định công nhận hương ước, quy ước của UBND cấp xã cần gửi đến Ủy ban Mặt trận Tổ quốc xã để thực hiện tổ chức vận động Nhân dân thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư (cho phù hợp quy định tại Khoản 1, Điều 87, Luật thực hiện dân chủ ở cơ sở).	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên Tại Điều 10. Công nhận hương ước, quy ước Khoản 4. Hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước bao gồm: Thiếu Điểm b: Dự thảo hương ước, quy ước đã được thông qua đảm bảo theo	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
hương ước, quy ước của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, công chức Văn hóa - Xã hội cấp xã chủ trì, phối hợp với công chức Tư pháp - Hộ tịch tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận chậm nhất là 05 ngày làm việc. Quyết định công nhận hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 02 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 4. Hồ sơ đề nghị công nhận hương ước, quy ước bao gồm: a) Quyết định của cộng đồng dân cư về hương ước, quy ước đã được thông qua theo quy định tại khoản 2 Điều 20 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở c) Giấy đề nghị công nhận của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố theo Mẫu số 01 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 5. Trong thời hạn 02 ngày làm việc, kể từ ngày ra quyết định công nhận, Ủy ban nhân dân cấp xã gửi hương ước, quy ước cho Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố để tổ chức thực hiện. 6. Hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư có hiệu lực thi hành kể từ ngày Ủy ban nhân dân cấp xã ban hành quyết định công nhận.	Khoản 3 Điều 9 Nghị định này;	
Điều 11. Sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ hương ước, quy ước 1. Hương ước, quy ước bị bãi bỏ một phần hoặc toàn bộ khi thuộc một trong các trường hợp quy định tại khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở hoặc trái mục đích, nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước quy định tại Điều 3 và Điều 4 của Nghị định này.	**Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam** Đề nghị bổ sung trách nhiệm của Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư trong việc lấy ý kiến của cộng đồng cư dân về xây dựng, sửa đổi, bổ sung hương ước, quy ước tại Điều 11 của dự thảo Nghị định.	Xin báo cáo làm rõ trách nhiệm của Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư đã được quy định tại các Điều 8, 9 và 10 của dự thảo, trình tự, thủ tục sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước theo quy định tại Điều 11 đã dẫn chiếu quy đinh này.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
2. Ủy ban nhân dân cấp xã quyết định bãi bỏ hương ước, quy ước vi phạm của cộng đồng dân cư đối với trường hợp quy định tại điểm a khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở hoặc trong thời hạn 03 ngày làm việc kể từ ngày hết thời hạn quy định tại quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước theo quy định tại khoản 3, 4 Điều 12 Nghị định này mà thôn, tổ dân phố không tiến hành sửa đổi, bổ sung, thay thế. Tùy theo tính chất, mức độ vi phạm, Ủy ban nhân dân cấp xã quyết định bãi bỏ hoặc đề nghị cộng đồng dân cư sửa đổi, bổ sung, thay thế cho phù hợp đối với trường hợp quy định tại điểm b khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. 3. Quyết định bãi bỏ hoặc văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước theo khoản 2 Điều này phải được Ủy ban nhân dân cấp xã gửi đến Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố để thông báo đến Nhân dân và gửi đến Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã. Quyết định bãi bỏ hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03, Văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước quy ước thực hiện theo Mẫu số 04 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 4. Việc bãi bỏ làm chấm dứt giá trị thi hành của hương ước, quy ước kể từ ngày Quyết định bãi bỏ có hiệu lực pháp luật. 5. Cộng đồng dân cư tự mình quyết định việc sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hương ước, quy ước của mình khi xét thấy cần thiết hoặc sửa đổi, bổ sung, thay thế quyết định của mình theo đề nghị của Ủy ban nhân dân cấp xã theo trình tự, thủ	**Bộ Nội vụ** Đề nghị cân nhắc quy định tại khoản 1 Điều 11 dự thảo Nghị định cho phù hợp với Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. Khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở quy định các trường hợp quyết định của cộng đồng dân cư được sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, đồng thời quy định Uỷ ban nhân dân cấp xã có thẩm quyền quyết định bãi bỏ hoặc đề nghị cộng đồng dân cư sửa đổi, bổ sung, thay thế cho phù hợp đối với trường hợp không tuân thủ quy định về trình tự, thủ tục thông qua văn bản của cộng đồng dân cư. Do vậy, hương ước, quy ước thuộc trường hợp quy định tại khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở không hoàn toàn bị bãi bỏ một phần hoặc toàn bộ như quy định tại khoản 1 Điều 11 dự thảo Nghị định.	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Tại Dự thảo Nghị định *Điều 11. Sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ hương ước, quy ước và Điều 12. Tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước*; tuy nhiên trong quy định cũng đề cập rõ tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước để sửa đổi, bổ sung nếu không được thì mới bãi bỏ vì vậy đề nghị *đổi ngược thứ tự điều 11 và điều 12* và sắp xếp nội dung các khoản của Dự thảo Nghị định cho hợp lý và sửa thành: "Điều 11. Tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước 1. Hương ước, quy ước bị tạm ngừng thực hiện một phần hoặc toàn bộ thuộc một trong các trường hợp sau: a) Đang được thực hiện phù hợp trong cộng đồng dân cư, tuy nhiên chưa được cơ quan nhà nước có thẩm quyền công nhận. b) Cần phải sửa đổi, bổ sung, thay thế theo đề xuất của Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố hoặc công dân trên địa bàn khu dân cư khi phát hiện hương ước, quy ước có nội dung trái với quy định của pháp luật hoặc không phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đạo đức xã hội. 2. Khi có căn cứ quy định tại Khoản 1 Điều này, trong thời hạn	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo và biên tập phù hợp hơn.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
tục quy định tại các Điều 7, 8, 9 của Nghị định này.	03 ngày làm việc, Ủy ban nhân dân cấp xã ra quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước đồng thời hướng dẫn thôn, tổ dân phố tiến hành các thủ tục đề nghị công nhận theo trình tự, thủ tục quy định tại các Điều 8, 9, 10 của Nghị định này hoặc sửa đổi, bổ sung, thay thế theo quy định tại các Điều 7, 8, 9, 10 của Nghị định này. 3. Quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước phải quy định rõ thời hạn thực hiện việc sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc hoàn tất các thủ tục đề nghị công nhận theo quy định. Quyết định tạm ngưng thực hiện hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 05, Văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước quy ước thực hiện theo Mẫu số 04 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 4. Quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký và hết hiệu lực khi quyết định bãi bỏ hoặc công nhận hương ước, quy ước có hiệu lực pháp luật hoặc hương ước, quy ước sửa đổi, bổ sung, thay thế có giá trị thi hành.	
Điều 12. Tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước 1. Hương ước, quy ước bị tạm ngừng thực hiện một phần hoặc toàn bộ thuộc một trong các trường hợp sau: a) Đang được thực hiện phù hợp trong cộng đồng dân cư, tuy nhiên chưa được cơ quan nhà nước có thẩm quyền công nhận. b) Cần phải sửa đổi, bổ sung, thay thế theo đề xuất của Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố hoặc công dân trên địa bàn khu dân cư khi phát hiện hương ước, quy ước có nội dung trái với quy định của pháp luật hoặc không phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đạo đức xã hội. 2. Khi có căn cứ quy định tại Khoản 1 Điều này,	**Bộ Nội vụ** Điều 12 dự thảo Nghị định quy định 02 trường hợp tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước, trong đó có trường hợp theo đề nghị của Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố hoặc công dân. Tuy nhiên, Điều 15 dự thảo Nghị định quy định công dân có thể kiến nghị, phản ánh tới Uỷ ban nhân dân cấp xã, Uỷ ban Mặt trận tổ quốc Việt Nam cấp xã, Trưởng ban công tác mặt trận ở thôn, tổ dân phố để rà soát sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước. Do vậy, đề nghị rà soát để điều chỉnh thẩm quyền đề nghị tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước tại Điều 12 dự thảo Nghị định cho phù hợp và thống nhất với Điều 15 dự thảo Nghị định.	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Cục Văn hóa cơ sở Xác định lại nội dung điểm a khoản 1 Điều 12:	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
trong thời hạn 03 ngày làm việc, Ủy ban nhân dân cấp xã ra quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước đồng thời hướng dẫn thôn, tổ dân phố tiến hành các thủ tục đề nghị công nhận theo trình tự, thủ tục quy định tại các Điều 8, 9, 10 của Nghị định này hoặc sửa đổi, bổ sung, thay thế theo quy định tại các Điều 7, 8, 9, 10 của Nghị định này. 3. Quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước phải quy định rõ thời hạn thực hiện việc sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc hoàn tất các thủ tục đề nghị công nhận theo quy định. Quyết định tạm ngưng thực hiện hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 05, Văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước quy ước thực hiện theo Mẫu số 04 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 4. Quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký và hết hiệu lực khi quyết định bãi bỏ hoặc công nhận hương ước, quy ước có hiệu lực pháp luật hoặc hương ước, quy ước sửa đổi, bổ sung, thay thế có giá trị thi hành.	Các quy tắc xử sự trong cộng đồng dân cư được gọi là *"Hương ước, quy ước"* chỉ khi có sự công nhận của cơ quan có thẩm quyền. Vì vậy, nội dung điểm a khoản 1 Điều 12 dự thảo nêu: Hương ước, quy ước *"Đang thực hiện phù hợp trong cộng đồng dân cư, tuy nhiên chưa được cơ quan nhà nước có thẩm quyền công nhận"* là chưa hợp lý, rất khó xác định trong việc xử lý vi phạm. Vì vậy, chỉ nên xác định hương ước, quy ước đã được công nhận.	thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Điều 12. Sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hương ước, quy ước 1. Hương ước, quy ước bị bãi bỏ một phần khi thuộc một trong các trường hợp quy định tại điểm b, điểm c khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở hoặc trái mục đích, nguyên tắc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước quy định tại Điều 3 và Điều 4 của Nghị định này. 2. Hương ước, quy ước bị bãi bỏ toàn bộ trong các trường hợp sau: a. Hương ước quy ước vi phạm các trường hợp quy định tại điểm a khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. b. Hương ước, quy ước vi phạm thời hạn 03 ngày làm việc kể từ ngày hết thời hạn quy định tại quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước theo quy định tại khoản 3, 4 Điều 11 Nghị định này mà thôn, tổ dân phố không tiến hành sửa đổi, bổ sung, thay thế. Tùy theo tính chất, mức độ vi phạm, Ủy ban nhân dân cấp xã quyết định bãi bỏ và đề nghị cộng đồng dân cư sửa đổi, bổ sung, thay thế cho phù hợp đối với trường hợp quy định tại điểm b khoản 1 Điều 22 Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở. 3. Quyết định bãi bỏ và văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước theo khoản 2 Điều này phải được Ủy ban nhân dân cấp xã gửi đến Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố	Xin tiếp thu một phần, đã điều chỉnh tại dự thảo và biên tập phù hợp hơn.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	để thông báo đến Nhân dân và gửi đến Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã. Quyết định bãi bỏ hương ước, quy ước thực hiện theo Mẫu số 03, Văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước quy ước thực hiện theo Mẫu số 04 tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. 4. Việc bãi bỏ làm chấm dứt giá trị thi hành của hương ước, quy ước kể từ ngày Quyết định bãi bỏ có hiệu lực pháp luật. 5. Cộng đồng dân cư tự mình quyết định việc sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hương ước, quy ước của mình khi xét thấy cần thiết hoặc sửa đổi, bổ sung, thay thế quyết định của mình theo đề nghị của Ủy ban nhân dân cấp xã theo trình tự, thủ tục quy định tại các Điều 7, 8, 9 của Nghị định này.”	
Chương III **THỰC HIỆN HƯƠNG ƯỚC, QUY ƯỚC** **Điều 13. Thông tin, phổ biến về nội dung của hương ước, quy ước** 1. Hương ước, quy ước đã được Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận phải được thông tin, phổ biến kịp thời, rộng rãi đến các hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố để biết, thực hiện bằng ít nhất một trong các hình thức sau đây: a) Hội nghị của thôn, tổ dân phố; b) Niêm yết công khai tại nhà văn hóa, điểm sinh hoạt cộng đồng; c) Thông tin trên mạng lưới thông tin cơ sở; d) Sao gửi hương ước, quy ước đến từng hộ gia	**Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn** Đề nghị bổ sung thêm 1 khoản tại Điều 13 để quy định nội dung sơ kết, tổng kết việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước gắn với biểu dương, khen thưởng những hộ gia đình thực hiện tốt; phê bình những hộ gia đình không thực hiện tốt trong ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc (18/11);	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Cục Văn hóa cơ sở - Đề nghị chuyển *Điều 13. Thông tin, phổ biến về nội dung hương ước, quy ước* của Chương III lên thành nội dung của *Chương I. Quy định chung* sẽ phù hợp hơn về nội dung.	Đề nghị bảo lưu, vì quy định Điều này đã bổ sung bao gồm cả rà soát việc thực hiện hương ước, quy ước do đó để tại Chương III là phù hợp hơn.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
đình, cá nhân; đ) Thông qua mạng viễn thông, mạng xã hội hoạt động hợp pháp theo quy định của pháp luật, bảo đảm phù hợp với mức độ ứng dụng công nghệ thông tin tại cấp xã, tại thôn, tổ dân phố; e) Hình thức khác phù hợp với điều kiện thực tế của cộng đồng dân cư. 2. Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì, phối hợp với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố tổ chức các hoạt động thông tin, phổ biến nội dung của hương ước, quy ước cho hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố. 3. Ủy ban nhân dân các cấp, các cơ quan, tổ chức hỗ trợ thôn, tổ dân phố tổ chức thông tin, phổ biến, truyền thông và thực hiện hương ước, quy ước.	**Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hà Tĩnh** Tại Điều 13, Chương III của Dự thảo quy định về thông tin, phổ biến về nội dung của hương ước, quy ước đề nghị đưa điểm b (niêm yết công khai tại nhà văn hóa, điểm sinh hoạt cộng đồng) thành hình thức phổ biến bắt buộc nhằm tăng hiệu quả tuyên truyền thực hiện của người dân.	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Quảng Ngãi Tại Điều 13 (Thông tin, phổ biến về nội dung của hương ước, quy ước) của dự thảo Nghị định, đề nghị cơ quan soạn thảo xem xét, bổ sung thêm 01 khoản quy định nội dung sơ kết, tổng kết việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước gắn với biểu dương, khen thưởng những hộ gia định thực hiện tốt trong Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc (18/11) hàng năm.	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Quảng Ninh Tại Chương III, Điều 13: Đề nghị bổ sung nội dung quy định về quản lý, lưu trữ hồ sơ hương ước, quy ước đã được phê duyệt: *"4. Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố có trách nhiệm quản lý, niêm yết hương ước, quy ước đã được UBND cấp xã công nhận tại Nhà văn hóa thôn".*	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo điều chỉnh tại khoản 2 Điều 14 để phù hợp hơn.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Hưng Yên - Tại Điều 13. Thông tin, phổ biến về nội dung của hương ước, quy ước. Trong Khoản 2, cần bổ sung nội dung sau: Trong thời hạn 05 ngày làm việc, kể từ ngày ra quyết định công nhận, Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố chủ trì, phối hợp với Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố có trách nhiệm thông tin về việc hương ước, quy ước đã được công nhận và phổ biến nội dung của hương ước, quy ước đã được công nhận cho hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố được biết và tổ chức thực hiện. - Đề nghị bổ sung thêm 1 khoản tại Điều 13 để quy định nội dung sơ kết, tổng kết việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
	ước gắn với biểu dương, khen thưởng những hộ gia định thực hiện tốt; phê bình những hộ gia đình không thực hiện tốt trong ngày hội Đại đoàn kết toàn dân.	
Điều 14. Thống kê, báo cáo về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước 1. Thống kê, báo cáo về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước bao gồm: a) Tình hình xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; b) Số lượng hương ước, quy ước được công nhận hoặc không được công nhận; c) Số lượng hương ước, quy ước được sửa đổi, bổ sung, thay thế; d) Số lượng hương ước, quy ước bị tạm ngừng thực hiện hoặc bị bãi bỏ; đ) Các nội dung khác có liên quan (nếu có). 2. Ủy ban nhân dân cấp xã tổng hợp thống kê, báo cáo theo nội dung quy định tại khoản 1 Điều này trên địa bàn, hằng năm trước ngày 30/10 gửi Ủy ban nhân dân cấp huyện. 3. Trước ngày 10/11 hằng năm Ủy ban nhân dân cấp huyện tổng hợp thống kê, báo cáo theo nội dung quy định tại khoản 1 Điều này trên địa bàn gửi Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh/thành phố. 4. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh/thành phố tổng hợp thống kê, báo cáo theo nội dung quy định tại khoản 1 Điều này trên địa bàn, hằng năm trước ngày 30/11 gửi Ủy ban nhân dân cấp tỉnh và đồng thời gửi Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. 5. Báo cáo sơ kết, tổng kết theo giai đoạn thực	**Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn** Tại khoản 3 và khoản 4 Điều 14 đề nghị thêm sửa cụm từ *"Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh/thành phố"* thành *"Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương"* nhằm đảm bảo phù hợp với khoản 8 Điều 19 của dự thảo Nghị định	Xin tiếp thu một phần, đã chỉnh sửa để phù hợp với quy định về cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh.
	Vụ Thư viện Khoản 3 Điều 14 chỉnh sửa lại cách trình bày để thống nhất với khoản 2 và khoản 4, cụ thể: *"3. Ủy ban nhân dân cấp huyện tổng hợp thống kê, báo cáo theo nội dung quy định tại khoản 1 Điều này trên địa bàn, hằng năm trước ngày 10/11 gửi Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh/thành phố"*	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Cục Văn hóa cơ sở - Đề nghị chuyển *Điều 14. Thống kê, báo cáo về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước* của Chương III lên thành nội dung của *Chương I. Quy định chung* sẽ phù hợp hơn về nội dung.	Đề nghị bảo lưu, vì quy định Điều này thực hiện sau khi hương ước, quy ước đã được công nhận, do đó để tại Chương III là phù hợp hơn.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
hiện theo kế hoạch, hướng dẫn của cấp có thẩm quyền.		
Điều 15. Trách nhiệm của hộ gia đình, cá nhân trong thực hiện hương ước, quy ước 1. Công dân, hộ gia đình có trách nhiệm tham gia hoặc cử đại diện hộ gia đình tham gia họp bàn, thảo luận, quyết định các nội dung của hương ước, quy ước trong thôn, tổ dân phố; thực hiện nghiêm túc các nội dung của hương ước, quy ước thuộc trách nhiệm đã được cộng đồng dân cư quyết định, Ủy ban nhân dân cấp xã công nhận 2. Hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố có trách nhiệm tự tìm hiểu, tôn trọng, tuân thủ và thực hiện hương ước, quy ước đã được công nhận. 3. Khi phát hiện hành vi vi phạm hương ước, quy ước, hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố có trách nhiệm nhắc nhở, đề nghị chấm dứt hành vi vi phạm và khắc phục hậu quả hoặc phản ánh, kiến nghị với Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố hoặc người đứng đầu các tổ chức chính trị - xã hội của thôn, tổ dân phố để xem xét, giải quyết theo quy định của hương ước, quy ước. 4. Khi phát hiện hương ước, quy ước vi không bảo đảm trình tự, thủ tục hoặc có nội dung trái với quy định của pháp luật, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đạo đức xã hội thì công dân, hộ gia đình có quyền kiến nghị, phản ánh đến Ủy ban nhân dân cấp xã, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và Ban Thanh tra nhân dân và Trưởng	**Hội Luật gia Việt Nam:** - Đề nghị sửa tên điều thành *"Trách nhiệm của hộ gia đình, cá nhân trong xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước"* để bao quát hết nội dung của Điều này. - Đề nghị bỏ 3 từ "thuộc trách nhiệm" ở cuối khoản 1 do lỗi kỹ thuật	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Vụ Thư viện - Khoản 1 Điều 15, bổ sung thêm nội dung *"biểu quyết thông qua"* trong trách nhiệm của công dân, hộ gia đình. - Khoản 4 Điều 15, chỉnh sửa thành: *"4. Khi phát hiện hương ước, quy ước vi không bảo đảm trình tự, thủ tục hoặc có nội dung trái với quy định của pháp luật, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục, đạo đức xã hội thì công dân, hộ gia đình có quyền kiến nghị, phản ánh đến Ủy ban nhân dân cấp xã, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và Ban Thanh tra nhân dân, và Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố để rà soát, đề xuất sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước."*	Đề nghị bảo lưu, vì biểu quyết thông qua chỉ là 1 trong 2 hình thức quyết định của cộng đồng dân cư, còn có phát phiếu lấy ý kiến, do đó quy định quyết định như dự thảo là bao trùm, bảo đảm quy định của Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở.
	Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk Tại Khoản 4 Dự thảo quy định: Khi phát hiện hương ước, quy ước vi không bảo đảm trình tự, thủ tục hoặc có nội dung trái với quy định của pháp luật…đề nghị bổ sung: Khi phát hiện hương ước, quy ước vi phạm không bảo đảm trình tự, thủ tục hoặc có nội dung trái với quy định của pháp luật…	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố để rà soát, đề xuất sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước.		
Điều 16.Trách nhiệm của Ủy ban nhân dân cấp xã trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước 1. Bồi dưỡng nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho người được giao nhiệm vụ tổ chức thực hiện pháp luật về hương ước, quy ước. 2. Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về thực hiện dân chủ ở cơ sở; nâng cao nhận thức cộng đồng về việc bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước đã được công nhận. 3. Hỗ trợ, khuyến khích ứng dụng công nghệ thông tin, khoa học - kỹ thuật, cơ sở vật chất, trang bị phương tiện kỹ thuật và bảo đảm các điều kiện cần thiết khác cho việc tổ chức thực hiện hương ước, quy ước trên địa bàn. 4. Kịp thời biểu dương, khen thưởng các gương điển hình, có nhiều thành tích trong việc phát huy và tổ chức thực hiện tốt hương ước, quy ước; phát hiện và xử lý nghiêm cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân vi phạm pháp luật về thực hiện hương ước, quy ước. 5. Chủ trì, phối hợp với Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và các tổ chức thành viên của Mặt trận kiểm tra, giám sát, theo dõi việc thực hiện pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước tại địa phương.	**Cục Văn hóa cơ sở** Khoản 6, Điều 16: bỏ cụm từ *"chưa được công nhận"*, sửa lại như sau: *"Định kỳ hằng năm rà soát các hương ước, quy ước trên địa bàn để chỉ đạo, sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện theo quy định tại Nghị định này".*	Xin tiếp thu, đã điều chỉnh tại dự thảo.
	Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Ninh Bình Tại ***khoản 6, điều 16*** đề nghị sửa đoạn *"6. Định kỳ hằng năm rà soát các hương ước quy ước trên địa bàn đã được công nhận hoặc chưa được công nhận để chỉ đạo **sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng** thực hiện theo quy định tại Nghị định này."* thành: *"6. Định kỳ hằng năm rà soát các hương ước quy ước trên địa bàn đã được công nhận hoặc chưa được công nhận để chỉ đạo **tạm ngừng, bãi bỏ, xây dựng, sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước** theo quy định tại Nghị định này."*	Xin tiếp thu một phần, đã điều chỉnh tại dự thảo phù hợp hơn.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
6. Định kỳ hằng năm rà soát các hương ước quy ước trên địa bàn đã được công nhận hoặc chưa được công nhận để chỉ đạo sửa đổi, bổ sung, thay thế hoặc bãi bỏ, tạm ngừng thực hiện theo quy định tại Nghị định này.		
Điều 17. Trách nhiệm của Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố, Trưởng ban công tác mặt trận trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước 1. Trưởng thôn, Tổ trưởng tổ dân phố có trách nhiệm đôn đốc triển khai thực hiện hương ước, quy ước; theo dõi, báo cáo kết quả thực hiện hương ước, quy ước của thôn, tổ dân phố với Ủy ban nhân dân cấp xã; tập hợp, phản ánh, đề nghị chính quyền cấp xã giải quyết kiến nghị của hộ gia đình, cá nhân trong thôn, tổ dân phố về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; định kỳ hằng năm đánh giá việc thực hiện hương ước, quy ước; rà soát, phát hiện, đề xuất sửa đổi, bổ sung, thay thế hương ước, quy ước hoặc kiến nghị xử lý hương ước, quy ước vi phạm. 2. Trưởng ban công tác Mặt trận ở thôn, tổ dân phố chủ trì, phối hợp với Trưởng thôn hoặc Tổ trưởng tổ dân phố, người đứng đầu các tổ chức chính trị - xã hội của thôn, tổ dân phố vận động hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố thực hiện hương ước, quy ước; vận động xóa bỏ, không áp dụng phong tục, tập quán lạc hậu, trái pháp luật, trái đạo đức xã hội.		
Điều 18. Trách nhiệm của các tổ chức, cá	**Ban chấp hành Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh**	

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
nhân liên quan trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. 1. Các cơ quan, đơn vị, tổ chức liên quan đến xây dựng, thực hiện hương ước quy ước, đóng trên địa bàn phạm vi thực hiện hương ước, quy ước nêu cao, vai trò nêu gương của người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ, công chức, viên chức, người lao động thuộc phạm vi quản lý trong việc thực hiện và phối hợp, hỗ trợ bảo đảm thực hiện hương ước, quy ước. 2. Khuyến khích già làng, trưởng bản, người đứng đầu dòng họ, người cao tuổi, chức sắc tôn giáo và những cá nhân có uy tín khác trong cộng đồng dân cư làm gương, tuyên truyền, vận động, nhắc nhở hộ gia đình, công dân trong thôn, tổ dân phố tuân thủ và thực hiện hương ước, quy ước. 3. Khuyến khích hòa giải viên ở cơ sở tham khảo, vận dụng hương ước, quy ước để hòa giải các mâu thuẫn, tranh chấp trong quá trình hòa giải tại cơ sở theo quy định của pháp luật về hòa giải ở cơ sở.	Đề nghị bổ sung nội dung *"Khuyến khích đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên các cấp tuyên truyền, phổ biến pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong cộng đồng dân cư"* vì đây là lực lượng đóng vai trò quan trọng trong công tác tuyên truyền miệng, là cầu nối giữa Đảng – Chính quyền với Nhân dân, là bộ phận góp phần không nhỏ trong việc tạo sự thống nhất nhận thức, tư tưởng trong Đảng, sự đồng thuận trong nhân dân và trong xã hội, nhất là tại các khu dân cư, tổ dân phố, thôn, xóm, ấp…	Xin tiếp thu, đã bổ sung tại dự thảo.
Chương IV **TỔ CHỨC THỰC HIỆN** **Điều 19. Trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân** 1. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chịu trách nhiệm trước Chính phủ quản lý nhà nước về xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư: a) Ban hành theo thẩm quyền hoặc trình cơ quan có thẩm quyền ban hành các văn bản quy phạm	**Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam** Để phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, đặc biệt là Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư, đề nghị Ban soạn thảo cân nhắc bổ sung nhiệm vụ giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đối với việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư tại khoản 7 Điều 19 của dự thảo Nghị định.	Tiếp thu một phần, đã bổ sung nhiệm vụ giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam đối với việc xây dựng và thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư tại các khoản 1 và 2 Điều 19 của dự thảo, nhưng không đưa vào chương Tổ chức thực hiện quy định phân công cho các bộ, ngành, địa phương.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; b) Chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi việc triển khai thực hiện pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; c) Tuyên truyền, phổ biến pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; d) Tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước; đ) Hướng dẫn việc ghi nhận các phong tục, tập quán tiến bộ; vận động xóa bỏ, không áp dụng phong tục, tập quán lạc hậu trong hương ước, quy ước; e) Kiểm tra, thanh tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, trả lời kiến nghị, phản ánh, khen thưởng và xử lý vi phạm trong thực hiện pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong phạm vi cả nước; chỉ đạo, hướng dẫn việc xử lý hương ước, quy ước vi phạm; g) Thống kê, báo cáo, sơ kết, tổng kết về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước trong phạm vi cả nước. 2. Bộ Tư pháp phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Ủy ban trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các cơ quan, tổ chức liên quan kiểm tra, kiến nghị việc xử lý hương ước, quy ước vi phạm do có nội dung trái pháp luật, xâm phạm các quyền con người, quyền công dân. 3. Ủy ban Dân tộc phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện nội dung quy định tại điểm đ Khoản 1 Điều này. 4. Bộ Tài chính chỉ đạo, hướng dẫn về kinh phí		

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
bảo đảm cho công tác quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. 5. Bộ, cơ quan ngang bộ trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ được giao phối hợp với Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chỉ đạo, hướng dẫn việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước phù hợp với lĩnh vực được giao quản lý. 6. Ủy ban nhân dân các cấp chỉ đạo, hướng dẫn và triển khai thực hiện các nhiệm vụ quy định tại các điểm a, b, c, d, đ, e và g Khoản 1 Điều này tại địa phương và thực hiện các nhiệm vụ theo quy định tại Nghị định này. 7. Đề nghị Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và các tổ chức thành viên của Mặt trận tuyên truyền, vận động Nhân dân tham gia xây dựng, thực hiện tốt hương ước, quy ước và pháp luật về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước. 8. Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch hoặc Sở Văn hóa và Thể thao các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương có trách nhiệm tham mưu trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh về định hướng nội dung hương ước, quy ước làm cơ sở hướng dẫn xây dựng, công nhận hương ước, quy ước trên địa bàn phải phù hợp với yêu cầu về phạm vi nội dung hương ước, quy ước quy định tại Điều 5 của Nghị định này; hướng dẫn chuyên môn, rà soát, tổng hợp, thống kê, báo cáo theo quy định tại khoản 4 Điều 14 Nghị định này. 9 . Phòng Văn hóa - Thông tin, công chức Văn hóa - Xã hội chủ trì, phối hợp với cơ quan Tư pháp cùng cấp, công chức Tư pháp - Hộ tịch tham mưu giúp Ủy ban nhân dân, Chủ tịch Ủy ban nhân dân		

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
cùng cấp triển khai thực hiện Nghị định này.		
Điều 20. Kinh phí thực hiện 1. Kinh phí thực hiện các hoạt động quản lý nhà nước về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước do ngân sách nhà nước bảo đảm theo quy định của Luật ngân sách nhà nước. 2. Kinh phí xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước do cộng đồng dân cư tự bảo đảm. 3. Kinh phí hỗ trợ việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của cộng đồng dân cư từ nguồn ngân sách của địa phương, do địa phương chủ động bố trí phù hợp với điều kiện ngân sách ở địa phương theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước. 4. Khuyến khích việc hỗ trợ, đóng góp kinh phí, điều kiện cần thiết khác trong xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước theo quy định của pháp luật.	**Cục Văn hóa cơ sở** Chuyển Điều 20. của *Chương IV. Tổ chức thực hiện* lên thành nội dung của *Chương III. Thực hiện hương ước, quy ước* sẽ phù hợp hơn về nội dung. Vì vậy, toàn bộ *Chương IV. Tổ chức thực hiện* sẽ nêu cụ thể trách nhiệm của các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể… trong việc triển khai thực hiện Nghị định này theo chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn.	Đề nghị bảo lưu, vì phần kinh phí thực hiện liên quan đến phân công trách nhiệm của các cơ quan liên quan.
Điều 21. Quy định chuyển tiếp 1. Hương ước, quy ước đã được phê duyệt hoặc công nhận trước ngày Nghị định này có hiệu lực thi hành phù hợp với các nguyên tắc quy định tại Điều 4 của Nghị định này được tiếp tục thi hành. 2. Hương ước, quy ước đã được công nhận hoặc phê duyệt theo Chỉ thị số 24/1998/CT-TTg ngày 19 tháng 6 năm 1998 của Thủ tướng Chính phủ về việc xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước của làng, bản, thôn, ấp, cụm dân cư và Quyết định số số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08 tháng 5 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện	**Sở Văn hóa và Thể thao tỉnh Nam Định** Tại Điều 21- Quy định chuyển tiếp, khoản 2: Cần quy định rõ cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc tiến hành thủ tục công nhận theo quy định tại Nghị định này trước ngày 31 tháng 12 năm 2023.	Đề nghị bảo lưu, vì thẩm quyền sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc tiến hành thủ tục công nhận theo quy định tại Nghị định này không quy định lặp lại.

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
hương ước, quy ước trước ngày Nghị định này có hiệu lực thi hành mà không phù hợp với các nguyên tắc quy định tại Điều 4 của Nghị định này hoặc chưa được cấp có thẩm quyền công nhận phải được sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc tiến hành thủ tục công nhận theo quy định tại Nghị định này trước ngày 31 tháng 12 năm 2023. 3. Kể từ ngày Nghị định này có hiệu lực thi hành, hương ước, quy ước chưa được công nhận phải được tiến hành thủ tục công nhận theo quy định tại Nghị định này.		
Điều 22. Điều khoản thi hành 1. Nghị định này có hiệu lực thi hành từ ngày 01tháng 07 năm 2023. 2. Quyết định số 22/2018/QĐ-TTg ngày 08 tháng 5 năm 2018 của Thủ tướng Chính phủ về xây dựng, thực hiện hương ước, quy ước hết hiệu lực kể từ ngày Nghị định này có hiệu lực thi hành./.		
Phụ lục *(Kèm theo Nghị định số /2023/NĐ-CP ngày tháng năm 2023 của Chính phủ)* _____ Mẫu số 01: Giấy đề nghị công nhận hương ước, quy ước. Mẫu số 02: Quyết định công nhận hương ước, quy ước. Mẫu số 03: Quyết định bãi bỏ hương ước, quy ước. Mẫu số 04: Văn bản đề nghị sửa đổi, bổ sung,		

Dự thảo Nghị định	Ý kiến góp ý	Tiếp thu, giải trình
thay thế hương ước, quy ước. Mẫu số 05: Quyết định tạm ngừng thực hiện hương ước, quy ước.		